

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “อัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์
- 2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการศึกษาของชาวจีนในประเทศไทย
  - 2.2.1 สังคมจีนเป็นสังคมของการแสวงหาความรู้
  - 2.2.2 ความร่วมมือด้านการพัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน
  - 2.2.3 เหตุผลที่นักศึกษาชาวจีนเข้ามาศึกษาในประเทศไทย
  - 2.2.4 สภาพสังคมไทยปัจจุบันที่นักศึกษาชาวจีนเข้ามาศึกษาในประเทศไทย
  - 2.2.5 การผสมผสานทางวัฒนธรรม
- 2.3 แนวคิดที่เกี่ยวกับโครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์
  - 2.4.2 งานวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย
  - 2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์

นักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในประเทศไทย นับเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มหนึ่ง ที่มีลักษณะเฉพาะโดดเด่นที่ต่างจากชาวจีนในยุคอพยพที่เข้ามาอาศัยในประเทศไทย การเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้สร้างลักษณะที่โดดเด่น เป็นคุณลักษณะสำคัญของนักศึกษาชาวจีนที่น่าสนใจศึกษาอย่างมาก

นักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในประเทศไทยต่างแยกย้ายเข้าศึกษาในสถาบันต่าง ๆ หลายแห่ง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเป็นสถาบันการศึกษาอีกแห่งหนึ่งที่นักศึกษาชาวจีนให้การยอมรับและไว้วางใจที่จะเข้ามาศึกษา เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่ถือกำเนิดขึ้นโดยชาวจีนโพ้นทะเล “หัวเฉียว”

นักศึกษาชาวจีนที่เข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติสร้างอัตลักษณ์ในฐานะเป็นคนกลุ่มเล็ก แต่ในความเป็นคนกลุ่มเล็กนั้นกลับไม่ได้ทำให้รู้สึกเป็นปมด้อย ไร้ค่า กลับสร้าง อัตลักษณ์ที่แสดงตัวตนความเป็นเชื้อชาติจีน และได้สร้างพื้นที่ให้กับกลุ่มนักศึกษา เพื่อได้รับการประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตในสังคมไทย

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยได้อาศัยเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ อัตลักษณ์

2.1.1 ความหมายและลักษณะของอัตลักษณ์

ฉลาดชาย รมิตานนท์ (2545 : 155) กล่าวถึงความหมายของคำว่า อัตลักษณ์ว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เรารู้สึกว่าเป็นตัวเราคือพวกเราที่แตกต่างจากคนอื่น โดยไม่จำเป็นต้องมีเพียงหนึ่ง แต่อาจมีหลายอัตลักษณ์ที่ประกอบขึ้นมา อัตลักษณ์ไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติแต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นและสามารถเปลี่ยนแปลงได้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน(2538 : 77) กล่าวว่า อัตลักษณ์หมายถึง โครงสร้างของบุคลิกภาพของบุคคลที่เกิดจากการรู้จักตน การยอมรับตนว่ามีลักษณะที่คงที่และต่อเนื่องมาตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่ ในขณะที่เดียวกันบุคคลก็เข้าใจบทบาท หน้าที่ของตนตามที่สังคม และวัฒนธรรมกำหนดและรับรู้ลักษณะความรู้ ความสามารถความต้องการของตน สอดคล้องกับ สังคมและคนรอบข้างทำให้มีความมั่นใจในตนเองที่สามารถทำทุกอย่างได้ดีตามมาตรฐานตนเองและสังคมไปพร้อมกัน

อภิญา เฟื่องฟูสกุล (2546 : 1) อธิบายว่า การใช้คำว่า“อัตลักษณ์” แทนคำว่า“เอกลักษณ์” ในความหมายของ Identity เพราะปัจเจกมีหลายอัตลักษณ์ได้ในขณะเดียวกันและการให้ความหมายของอัตลักษณ์ก็อาจแปรเปลี่ยน เลื่อนไหลไปตามบริบทได้เสมอ จึงไม่ได้มีความหมายถึงคุณสมบัติเฉพาะตัวต่อไป

กรองแก้ว วัฒนธมกสิรัตน์ (2545 : 20) อธิบายเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของปัจเจกบุคคลและ อัตลักษณ์ร่วมไว้ว่า อัตลักษณ์ของปัจเจกบุคคล บุคคลหนึ่ง จะมีหลายอัตลักษณ์ นั่นก็คือการมองตนเองในแง่มุมต่าง ๆ ในฐานะสมาชิกหน่วยหนึ่งของสังคม ตัวอย่างเช่น เชื้อชาติ ถิ่นกำเนิด เพศ อาชีพ การเมือง ศาสนา ดังนั้น ในฐานะสมาชิกหน่วยหนึ่งในสังคม บุคคลหนึ่ง ๆ จะมองตนเองในหลาย ๆ แง่มุม ส่วนอัตลักษณ์ร่วม หมายถึง การเกิดความสำนึกร่วมกันของสมาชิกในลักษณะการรวมกลุ่ม และเข้าใจว่า“พวกเรา” มีลักษณะต่างจาก “พวกเขา” อย่างไร บาร์ตส์ (Roland Barthes. 1967) ให้นิยามคำว่า“อัตลักษณ์” ว่า อัตลักษณ์ต้องเป็นกระบวนการแบบเหรียญสองด้าน ด้านหนึ่ง

คือความรู้สึกว่าต้องเป็นพวกเดียวกัน ขณะที่ในอีกด้านหนึ่ง คนอื่นก็ต้องรู้สึกเช่นนั้นด้วย อัตลักษณ์จึงเป็นความพยายามที่จะสร้างขอบเขตที่ชัดเจนของบุคคลคือคำตอบให้ได้ว่า“เราเป็นใครและเราแตกต่างจากคนอื่นตรงไหน” นอกจากนี้ ยังมีคำถามย่อย ๆ อื่น ๆ ตามมาเช่น มีใครเป็นพวกเดียวกับเราบ้าง เราอยู่ที่ไหน เรามีที่ทางอย่างไร เรามีความสัมพันธ์กับใคร หรือคนอื่นสัมพันธ์กับเราอย่างไร ฯลฯ

สรุปได้ว่า อัตลักษณ์หมายถึง ลักษณะเฉพาะ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีลักษณะเฉพาะของกลุ่มคนที่แตกต่างกันแต่ละกลุ่มคน มีลักษณะพิเศษที่สามารถบ่งบอกตัวตนของสิ่งใดสิ่งนั้น อัตลักษณ์ไม่ใช่สิ่งที่อยู่ตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น จึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้

2.1.2 ความสำคัญของอัตลักษณ์

อภิญา เฟื่องฟูสกุล (2546 : 5-6) กล่าวว่า identity หรืออัตลักษณ์จึงมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นปริมณฑลที่เชื่อมต่อระหว่างขั้วทั้งสอง ในด้านหนึ่งอัตลักษณ์คือ “ความเป็นปัจเจก” ที่เชื่อมต่อและสัมพันธ์กับสังคม (social aspect) สังคมกำหนดบทบาทหน้าที่และระบบคุณค่าที่ติดมากับ ความเป็นพ่อ ความเป็นเพื่อน ความเป็นสามี-ภรรยา ความเป็นศิษย์-อาจารย์ ในมิตินี้ อัตลักษณ์จึงเป็นเรื่องของการใช้สัญลักษณ์ (symbolic aspect) ด้วย เพราะการแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ต่าง ๆ ดังกล่าวกระทำผ่านระบบสัญลักษณ์หลากหลาย ในอีกด้านหนึ่งอัตลักษณ์ก็มีความเกี่ยวข้องกับมิติภายในของความเป็นตัวเราอย่างมากทั้งในด้านอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด เพราะมนุษย์ให้ความหมายหรือเปลี่ยนแปลงความหมายเกี่ยวกับตนเองในกระบวนการที่สัมพันธ์กับโลก (psychological and subjective aspect) และปริมณฑลของ identity (และ subjectivity) นี้ จึงซ้อนทับกันอยู่ มีการแบ่งอัตลักษณ์เป็นสองระดับคืออัตลักษณ์บุคคล (personal identity) และอัตลักษณ์ทางสังคม (social identity)

สรุปได้ว่า อัตลักษณ์มีความสำคัญคือ “ความเป็นปัจเจก” ที่เชื่อมต่อและสัมพันธ์กับสังคม มีความเกี่ยวข้องกับมิติภายในของความเป็นตัวเรา ทั้งในด้านอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด

2.1.3 ลักษณะเฉพาะของอัตลักษณ์

ประสิทธิ์ ลิปรีชา (2551 : 163) กล่าวว่า อัตลักษณ์เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม อัตลักษณ์บ่งบอกถึงความเป็นตัวตนของปัจเจกหรือกลุ่มคนว่ามีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เช่นไรบ้าง มีความแตกต่างจากคนอื่นหรือกลุ่มอื่นอย่างไร อัตลักษณ์มีลักษณะที่เลื่อนไหล ปรับเปลี่ยนไปตามบริบทและกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป และประการสำคัญคืออัตลักษณ์นั้นสามารถถูกสร้างหรือนิยามขึ้นได้ โดยทั้งคนในและคนนอก

ทวิช จตุรพฤษ (2551 : 178) กล่าวว่า อัตลักษณ์ เป็นผลของการจัดระยะห่าง ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ที่ทำให้เกิดความแตกต่างและไม่เท่าเทียมกันระหว่างคนกลุ่มต่าง ๆ การนำเสนออัตลักษณ์ชาติพันธุ์จึงเป็นยุทธวิธีในการนำเสนอตัวตนหรือภาพแสดงแทนวัฒนธรรมของกลุ่ม ผ่านการแข่งขัน การต่อรอง และการต่อสู้หรือตอบโต้ระหว่างชนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งจะเลื่อนไหลไปตามเงื่อนไขและผลประโยชน์ที่แปรเปลี่ยนอยู่เสมอ ดังนั้น “อัตลักษณ์” นอกจากจะเป็นกระบวนการที่เลื่อนไหลไม่จบสิ้นแล้ว ยังมีลักษณะแตกต่างและหลากหลายด้วย กล่าวคือ อัตลักษณ์ของเราไม่ได้ถูกกำหนดทั้งหมด คนเราสามารถกำหนดอัตลักษณ์ที่แตกต่างเป็นการตอบโต้ได้ เช่นเดียวกัน คนเราไม่ได้มีอัตลักษณ์เพียงหนึ่งเดียว แต่จะมีตัวที่ขัดแย้งกันเองมากมาย

สรุปได้ว่า อัตลักษณ์เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม มีลักษณะที่เลื่อนไหลปรับเปลี่ยนไปตามบริบทและกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป เลื่อนไหลไปตามเงื่อนไขและผลประโยชน์ที่แปรเปลี่ยนอยู่เสมอ มีลักษณะแตกต่างและหลากหลาย

2.1.4 กระบวนการสร้างอัตลักษณ์

ขวัญชีวัน บัวแดง (2546 : 96) กล่าวว่า การสร้างอัตลักษณ์และตัวตนทางชาติพันธุ์ในกลุ่มย่อยหลาย ๆ กลุ่มให้เป็นกลุ่มเดียวกันที่มีต้นกำเนิดและประวัติศาสตร์ร่วมกันมีดินแดนที่เป็นของตนเอง มีภาษาร่วมกันและมีวัฒนธรรมเฉพาะเป็นการสร้างภาพที่เป็นตัวแทน ซึ่งอาจจะอยู่บนพื้นฐานตำนานหรือภาษาหรือวัฒนธรรมเฉพาะของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นคนกลุ่มใหญ่ในบรรดาชนกลุ่มย่อยทั้งหมดเป็นการสร้างภาพและตัวตน เพื่อตอบโต้กับกลุ่มอื่นที่จะเข้ามาครอบครองหรือแย่งชิงอำนาจในการปกครองและทรัพยากร การสร้างอัตลักษณ์และตัวตนทางชาติพันธุ์มักจะเกี่ยวพันกับความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนาเพื่อให้เกิดความศรัทธาและการอุทิศตัวเพื่อการสร้างชาติอย่างมุ่งมั่น การสร้างอัตลักษณ์และตัวตนให้มีลักษณะเป็นหนึ่งเดียวและมีเอกภาพเป็นความจำเป็นทางการเมือง และเกิดขึ้นท่ามกลางสภาพการเมืองที่มีลักษณะเฉพาะที่กำหนดความสัมพันธ์ทางชนชาติที่มีลักษณะเฉพาะ

ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี บรรณาธิการ (2546 : 2) กล่าวถึงชาติพันธุ์และความเป็นชายขอบว่าเป็นกระบวนการสร้างพรหมแดนของอัตลักษณ์ร่วม (collective identity) ประเภทหนึ่งซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นเองตามลำพัง หากแต่พัฒนาขึ้นมาภายใต้ระบบความสัมพันธ์ดังกล่าวซึ่งดำเนินไปแบบทวีคูณที่ถูกจัดให้ปฏิสัมพันธ์กันแบบคู่ตรงข้ามโดยที่ฝ่ายหนึ่งครอบงำอีกฝ่ายหนึ่งเช่น การสร้างเส้นแบ่งระหว่างความเป็นชนส่วนใหญ่กับชนกลุ่มน้อย การสถาปนาความเป็นศูนย์กลางทางสังคม วัฒนธรรม และความรู้ของสังคมไทยพื้นราบ ที่แตกต่างไปจากสังคมของชนในเขตภูเขาหรือการกำหนดบรรทัดฐานระหว่างความปกติกับความผิดปกติทางเพศสภาพเป็นต้นในระบบ

ความสัมพันธ์แบบทวิลักษณ์ การขีดเส้นพรมแดนของอัตลักษณ์ร่วม ไม่เพียงแต่เป็นการรวมเอาพวกที่เหมือนกันเข้าด้วยกันเท่านั้น หากยังเป็นการพยายามเปลี่ยนอัตลักษณ์ชายขอบที่แตกต่างให้เหมือนกับสังคมศูนย์กลาง ตลอดจนเบียดขับอัตลักษณ์ที่แตกต่างและคือ **อื่น** ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงออกไป

สรุปได้ว่า การสร้างอัตลักษณ์และตัวตนทางชาติพันธุ์จากกลุ่มย่อยหลาย ๆ กลุ่มให้เป็นกลุ่มเดียวกันที่มีต้นกำเนิดและประวัติศาสตร์ร่วมกัน เป็นการสร้างภาพและตัวตน เพื่อตอบโต้กับกลุ่มอื่นที่จะเข้ามาครอบครอง โดยมักจะสัมพันธ์กับความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนา

2.1.5 อัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีน

อมรา พงศาพิชญ์ (2546 : 144-145) กล่าวว่า วิธีการศึกษาอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์จะต้องศึกษาอย่างน้อย 2 ด้าน คือ ศึกษาด้านที่ตัวเรามองอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของเราเองและศึกษาด้านที่คนอื่นมองตัวเรา ซึ่งด้านนี้สำคัญมากเพราะมักจะเป็นปัญหาเนื่องจากคนอื่นอาจจะสร้างอัตลักษณ์ให้ตัวของเราผิดได้

ยศ สันตสมบัติ (2544 : 144) กล่าวว่า ในอดีตนั้น มโนทัศน์เรื่อง “กลุ่มชาติพันธุ์” หรือความเป็นชาติพันธุ์มักมีการใช้กันอย่างคลุมเครือและมีนัยที่แตกต่างกันออกไปหลายประการด้วยกัน กลุ่มชาติพันธุ์หมายถึงกลุ่มคนที่พูดภาษาเดียวกันเป็นหน่วยทางสังคมการเมืองและระบบเครือญาติเดียวกันผ่านประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์ชุดเดียวกันและมีแบบแผนทางวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน ในเวลาต่อมา นักมานุษยวิทยาเริ่มนำเสนอแนวคิดใหม่ว่าเราควรมองอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ในลักษณะที่เป็นจิตสำนึกทางประวัติศาสตร์ ในแง่นี้ ความเป็นชาติพันธุ์มิใช่อะไรบางอย่างที่ถูกกำหนดจากสายเลือด โดยกำเนิด หากแต่เป็นผลมาจากการจงใจเลือก กลุ่มชาติพันธุ์แต่ละกลุ่มเลือกสรรประวัติศาสตร์ของตนเองเลือกที่จะหยิบยกเอาเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ มาตีความในลักษณะที่มีนัยสำคัญต่อชีวิตทางสังคมของตน การทำความเข้าใจกับอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของชนกลุ่มหนึ่งจึงควรเริ่มต้นจากการศึกษาสำนึกทางประวัติศาสตร์ของชนกลุ่มนั้น

วงศ์เดือน ภาณุวัฒนากุล (2552 : 169) อธิบายว่า คนไทยเชื้อสายจีนมีการแสดงอัตลักษณ์ออกเป็นลักษณะต่าง ๆ คือ อัตลักษณ์ที่ผูกโยงกับครอบครัว เช่น การเป็นภรรยา การเป็นพ่อ การเป็นสามี เป็นต้น อัตลักษณ์ที่ผูกโยงกับพื้นที่ เช่น การเป็นคนอีสาน การเป็นคนภาคเหนือ อัตลักษณ์ที่ผูกโยงกับวัฒนธรรม เช่น การเป็นคนจีน การเป็นคนไทย การเป็นคนมลายู อัตลักษณ์ที่ผูกโยงกับเครือญาติ เช่น อัตลักษณ์ที่ผูกโยงกับการทำงาน เช่น การเป็นแม่ค้า การเป็นกรรมการชุมชน เจ้าหน้าที่รัฐ หรือการเป็นกรรมการสมาคม ศาลเจ้า เป็นต้น ทั้งนี้ วาสนา วงศ์สุรวัฒน์ (2553) กล่าวว่า กลุ่มชาติพันธุ์จีนที่อยู่ในไทยทุก ๆ กลุ่ม ยังสามารถไขว่ชิงอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนและ

วัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกันก็สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมหรือความเป็นไทยได้อย่างกลมกลืน สาเหตุเพราะ สิ่งที่เราเรียกว่า “จิตสำนึกทางชาติพันธุ์” เป็นกลจักรทางความคิดอันสำคัญที่ทำให้อัตลักษณ์และความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหลายยังคงดำรงอยู่ได้ ทั้งยังทำให้เราได้ตระหนักว่า อัตลักษณ์และความเป็นตัวตนของเรานั้น ก็มีค่าสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าความเป็นชาติเช่นกัน

สรุปได้ว่า คนไทยเชื้อสายจีนมีการแสดงอัตลักษณ์ที่ผูกโยงกับครอบครัวกับพื้นที่วัฒนธรรม เครื่องมือและการทำงาน กลุ่มชาติพันธุ์จีนที่อยู่ในไทยทุก ๆ กลุ่ม สามารถคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนและวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดีและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมหรือความเป็นไทยได้อย่างกลมกลืน

จากเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นได้ว่า อัตลักษณ์เป็นลักษณะเฉพาะหรือลักษณะพิเศษที่สามารถบ่งบอกตัวตนของสิ่งนั้นหรือบุคคลนั้นได้ อันเป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มคนที่แตกต่างกันแต่ละกลุ่ม ดังนั้นอัตลักษณ์จึงไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นและสามารถเปลี่ยนแปลงได้

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการศึกษาของชาวจีนในประเทศไทย

ชาวจีนที่อพยพจากประเทศจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยมีสาเหตุจากการหนีความยากลำบาก ความแห้งแล้งและสงคราม สังกมไทยไม่ได้กีดกันชาวจีนที่อพยพเข้ามาที่สำคัญกว่านั้น สังกมไทยยังให้อิสระเสรีแก่ชาวจีนเข้ามาในประเทศไทยตั้งถิ่นฐานและสร้างชีวิตใหม่ สังกมไทยให้สิทธิชาวจีนในการประกอบอาชีพทำมาหากินเหมือนกับชาวไทย จึงทำให้ชาวจีนและชาวไทยมีการติดต่อกันซื้อขายเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ ชาวจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยยังผูกพันกับวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมอย่างแน่นแฟ้นและได้รับอิทธิพลมาจากลัทธิ “ขงจื้อ” ด้วย “ขงจื้อ” เน้นความรู้สำคัญกว่ารูปร่างหน้าตา ถึงแม้ว่าชาวจีนอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ยังคงรักษาเอกลักษณ์ในการแสวงหาความรู้เป็นอย่างดี เอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทยมีดังต่อไปนี้

2.2.1 สังกมจีนเป็นสังคมนิยมของการแสวงหาความรู้

เมื่อชาวจีนอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย สร้างฐานะได้มั่นคงในการประกอบอาชีพ เนื่องจากชาวจีนเป็นคนขยันแสวงหาความรู้ จึงร่วมกันก่อตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีน เพื่อให้ลูกหลานได้มีความรู้พัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทันสมัยทันเหตุการณ์และเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญและความลึกซึ้งถึงวัฒนธรรมของตนที่ถ่ายทอดในสังคมนิยมไทย

ศุภางค์ จันทวานิช และคณะ (2549 : 340) กล่าวว่า แนวคิดของการสร้างโรงเรียนเผยอิง เนื่องจากเดิมที่คนจีนเข้ามาแบบยากจน เลือฝืนหมอนใบ พอตั้งตัวมีหลักมีฐาน จึงมีความคิดว่า ลูกของเขาไม่รู้หนังสือ ซึ่งเป็นการเสียเปรียบ ดังนั้น ในรุ่นแรก ๆ ชาวจีนยังไม่อยากให้ลูกของเขาลืมภาษาจีน ตัวเขาเองก็ไม่อยากลืมเช่นเดียวกัน ฉะนั้น ต้องให้ลูกรู้หนังสือรู้วัฒนธรรม เพราะความเป็นชาตินิยมของชาวจีนยังค่อนข้างฝังลึกอยู่ จึงต้องจ้างจีนแสมมาสอนหนังสือจีนและตั้งโรงเรียน ก่อสร้างโรงเรียนเกิดจากแนวคิดชาวจีน โพนทะเลรุ่นแรก ในรุ่นที่สอง (รุ่นลูก) ก็ยังรู้ภาษาจีนและก็ใกล้ชิดกับประเพณีจีนเพราะพ่อแม่พยายามให้สืบทอดวัฒนธรรมทางชนชาติให้มากที่สุด การสร้างโรงเรียนเผยอิง เพราะชาวจีนต้องการสร้างรุ่นลูกให้เป็นเครือข่ายกลุ่มก้อน เนื่องจากสมัยนั้นชุมชนค่อนข้างเล็ก ถ้าเรียนเผยอิงด้วยกัน ก็สามารถที่จะใช้เครือข่ายนี้ มาติดต่อค้าขายสมาคม เวลาต้องการขยายการค้าหรือตั้งกิจการใหม่ ๆ ก็พึ่งพาเครือข่ายนี้เวลาน้อย ปราชญ์านุกุล และหยิกเก๋า แซ่เอี้ย. 2547 ; ไสว วิศวานันท์. 2548) นอกจากนี้ การเรียนการสอนในสมัยแรก ๆ จะสอนวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาจีน ประวัติศาสตร์จีน ภูมิศาสตร์จีน วิธีการเขียนจดหมาย ในระยะแรกไม่เก็บค่าเทอม แต่ต่อมาเก็บค่าเทอม เทอมละ 3 บาท ก็สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนเผยอิงได้ จำนวนนักเรียนที่เคยมีมากที่สุดคือ 1,300 คน โรงเรียนเผยอิงเมื่อเทียบกับโรงเรียนอัสสัมชัญ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนในสมัยนั้นแล้ว อาจกล่าวได้ว่ามีคุณภาพเท่าเทียมโรงเรียนเหล่านี้ มีการเรียนการสอนวิชาวรรณกรรมจีนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การก่อตั้งโรงเรียนมาจากแนวคิดที่ปลูกฝังสืบต่อกันมาในประเทศไทย เพราะประเทศจีนเป็นประเทศที่ได้สอนให้คนรักการเรียนรู้และเป็นประเทศที่อาศัยอำนาจความขยันหมั่นเพียรเป็นแบบตั้งเดิมตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ชาวจีนได้รับอิทธิพลจากขงจื้อ มีการปลูกฝังความคิดว่าความรู้สำคัญกว่ารูปร่างหน้าตา สังคมจีนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อ ดังที่

อองซก รจนา (2553 : 67) กล่าวว่า ความรู้สำคัญกว่ารูปร่างหน้าตา ขงจื้อพูดกับปัวบุตรชายของตนว่า “สิ่งที่ทำให้เราหมกมุ่นกับมันได้ทั้งวัน โดยไม่รู้สึกเบื่อหน่าย ก็มีแต่ความรู้เท่านั้น บางคนรูปร่างหน้าตาไม่มีอะไรพิเศษ ก่าลังกายก็มีไม่มากนัก ซ้ำไม่มีชาติตระกูลดีเยี่ยม บรรพบุรุษเป็นที่พึ่งเลย กลับสามารถสร้างชื่อเสียงทั่วแผ่นดิน เป็นที่ยกย่องสรรเสริญของชนรุ่นหลัง ก็เพราะความรู้นี่แหละ”

ชาวจีนได้รับอิทธิพลจากขงจื้อ มีการปลูกฝังความคิดว่าความรู้สำคัญกว่ารูปร่างหน้าตา จึงทำให้ชาวจีนไม่ว่าอยู่ในประเทศใดก็ยังนิยมสร้างโรงเรียนจีน เพื่อเผยแพร่ความรู้และแสวงหาความรู้ใหม่

นอกจากนี้ ยังมีการก่อตั้งโรงเรียนจีนในกรุงเทพมหานครหลายแห่งสืบเนื่องมาจากการเคลื่อนไหวชาตินิยมของซุนยัตเซน สุวรรณ มาประเสริฐ (2543 : 61) กล่าวว่า โรงเรียนฮั่วเอี้ยะจัดตั้งขึ้นโดยสโมสรจีนกรุงเทพ ฯ ในปี พ.ศ. 2451 ด้วยการสนับสนุนของสมาคมลงหมิงฮั่วโรงเรียนแห่งนี้ถือว่าเป็นโรงเรียนจีนที่สอนตามแบบสมัยใหม่เป็นแห่งแรกในสยาม มีจุดประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเผยแผ่อุดมการณ์และลัทธิไตรราษฎร์ของ ซุนยัตเซน ให้แก่ลูกหลานชาวจีนในสยาม หลักลัทธิไตรราษฎร์หรือซานหมินอู๋ (三民主义) คือ หลักการสำคัญในการสร้างชาติของ ซุนยัตเซน มีองค์ประกอบสามส่วนคือ หลักลัทธิชาตินิยม ครูผู้สอนเป็นนักปฏิบัติที่มาจากประเทศจีนสามคน โรงเรียนฮั่วเอี้ยะตั้งได้ไม่นานก็ล้มเลิก เนื่องจากครูที่สอนสนใจในเรื่องการปฏิบัติในประเทศจีนมากกว่าการศึกษา ภายหลังจากการปฏิวัติครูทั้งสามคนได้เดินทางกลับไปรับตำแหน่งทางการเมืองในประเทศจีน เมื่อโรงเรียนฮั่วเอี้ยะเลิกไปแล้ว ชาวจีนกลุ่มภาษาต่าง ๆ เกิดความตื่นตัวที่จะจัดตั้งโรงเรียนตามกลุ่มภาษาของตน ได้แก่ โรงเรียนชินหมินของชาวแต้จิ๋ว พ.ศ. 2456 โรงเรียนเม้งตักของสมาคมจีนกวางตุ้ง พ.ศ. 2457 โรงเรียนป้วยจ้วนของสมาคมจีนฮกเกี้ยน พ.ศ. 2459 โรงเรียนยอกหมินของสมาคมจีนไหหลำ พ.ศ. 2464 โรงเรียนจีนเหล่านี้ดำเนินการสอนนักเรียนเหมือนโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในประเทศจีน ปลูกฝังความรู้สึกชาตินิยมและอุดมการณ์ของ ดร. ซุนยัตเซน สมาคมจีนกวางตุ้งยังได้จัดตั้งโรงเรียนสำหรับสอนสตรีขึ้นแห่งแรกในปี พ.ศ. 2460 ชื่อโรงเรียนคุณเด็กด้วย

เมื่อชาวจีนได้จัดตั้งโรงเรียนแบบใหม่ เพื่อให้ลูกหลานชาวจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยได้มีโอกาสได้รับความรู้ แต่ก็ยังมีลูกหลานชาวจีนบางส่วนที่ฐานะไม่ดีขาดโอกาสเข้าเรียน จึงมีการจัดตั้งโรงเรียนประถมชกขึ้น เพื่อจัดการศึกษาให้กับลูกหลานชาวจีนที่ยากจน ทำให้ลูกหลานชาวจีนเหล่านี้ได้รับโอกาสในการศึกษาเล่าเรียน

เสาวคนธ์ รัตนวิจิตรศิลป์ (2548 : 99) กล่าวว่า โรงเรียนประถมชกเป็นโรงเรียนที่ตั้งขึ้นเพื่อจัดการศึกษาให้กับลูกจีนที่ยากจน นักเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ ส่วนใหญ่ได้รับการผ่อนผันให้จ่ายค่าเล่าเรียนในอัตราต่ำหรือให้เรียนฟรี แต่เนื่องจากในขณะนั้นโรงเรียนนี้ นอกจากจะไม่มีคณะกรรมการบริหารแล้ว ยังไม่มีแหล่งทุนทรัพย์ที่มั่นคงอีกด้วย คุณภาพการเรียนการสอนจึงตกต่ำลงทุกวัน เมื่อเหี้ยกวงเอี่ยมได้รับทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ก็ยื่นมือเข้าช่วยเหลือทันที เหี้ยกวงเอี่ยมทั้งควักกระเป๋าตัวเองบริจาค ทั้งจัดการระดมทุนโดยนำทีมครูของโรงเรียนไปติดต่อเรียกริเงินจากนักธุรกิจต่าง ๆ ด้วยตนเอง ด้วยการลงแรงสนับสนุนอย่างเต็มที่ของท่าน ฐานะทางการเงินของโรงเรียนจึงกระเตื้องขึ้นสามารถเปิดดำเนินการสอนต่อไปได้โดยไม่มีปัญหา นับว่าเป็นการช่วยสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ลูกหลานชาวจีนที่ยากจนจำนวนไม่น้อย ในราว พ.ศ. 2470 โรงเรียนจีนในเมืองไทยมีแต่โรงเรียนระดับประถมเท่านั้น ลูกจีนที่จบชั้นประถมปลายแล้วต้องการเรียน

ภาษาจีนต่อจะต้องเดินทางไปเรียน ที่เมืองจีน ผู้ปกครองส่วนใหญ่มักจะมีความเป็นห่วง ไม่ยอมให้ ลูกหลานซึ่งมีอายุเพียง 11-12 ปีไปอยู่ไหนไกล ๆ เกรงว่าการที่ไม่มีคนคอยควบคุมดูแลความ ประพฤติของเด็กอย่างใกล้ชิด อาจทำให้เด็กติดนิสัยที่ไม่ดีกลับมา สภาพเช่นนี้ทำให้เกิดความ ต้องการที่จะให้มีโรงเรียนจีนระดับมัธยมขึ้นเพื่อให้ลูกหลานจีนในเมืองไทยได้ศึกษาต่อ

ศุภการ สิริไพศาล (2550 : 93) กล่าวว่า ในด้านการศึกษาคอนจิ้นขนาดใหญ่ได้ดำเนินการ ก่อตั้งสถาบันการศึกษาขึ้นโดยใช้ชื่อ “โรงเรียนศรีนคร” ดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือของสมาคม จินขนาดใหญ่ 5 สมาคม นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้ง “โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษา” ภายใต้การดูแลของ สมาคมแต่จิ๋วขนาดใหญ่ขึ้นมาอีกแห่ง โรงเรียนเหล่านี้แม้ในยุคปัจจุบันจะมีการเรียนการสอน เช่นเดียวกับโรงเรียนราษฎร์อื่น ๆ คือ มีความหลากหลายในภาษาก็ตาม แต่ทั้งโรงเรียนศรีนครและ โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษาก็ยังมีภาพลักษณ์ในการรับรู้ของคนทั่วไปว่าเป็นโรงเรียนภาษาเฉพาะ สอนให้กับชาวจีนมาโดยตลอด กิจกรรมที่สำคัญในแง่การเผยแพร่วัฒนธรรมจีนอีกประการของ ชาวไทยเชื้อสายจีนก็คือการทำนุบำรุงและอุปถัมภ์ค้ำชูหอสมุดชุมชนยัดเซิน หรือหอสมุดประชาชน เพื่อเป็นแหล่งความรู้และสอนหนังสือจีนแก่ประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่พบสังสรรค์ ของชาวไทยเชื้อสายจีนกลุ่มภาษาต่าง ๆ และยังใช้เป็นที่จัดประชุมงานประจำปีทั่วไปอีกหลาย งาน โดยเฉพาะการนัดพบกันในวันสำคัญ ๆ ของชาวจีน เช่น วันชาติ และวันขึ้นปีใหม่เป็นต้น

ปัจจุบัน ประเทศไทยและประเทศจีนได้สร้างสัมพันธไมตรีกันอย่างใกล้ชิดเนื่องจาก รัฐบาลไทยเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ชาวจีนได้แสวงหาความรู้อย่างเสรีในประเทศไทยได้เรียนอยู่ ในสถาบันที่ชาวจีนร่วมกันก่อตั้ง จนมีความรู้สืบทอดรุ่นสู่รุ่น ซึ่งทำให้ภาษาจีนได้สืบทอดผิ นสังคมไทยอย่างต่อเนื่อง จนทำให้บางครอบครัวประกอบธุรกิจได้เจริญก้าวหน้ามีชื่อเสียงเป็นที่ ยอมรับในสังคมไทย รวมถึงเปิดโอกาสให้นักเรียนไทยได้เรียนภาษาจีนในโรงเรียนมากขึ้น โดย เปิดหลักสูตรเน้นจีนและเสริมภาษาจีนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

2.2.2 ความร่วมมือด้านการพัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน

ประเทศไทยกับประเทศจีนเริ่มมีการติดต่อและสร้างความสัมพันธ์ไมตรีระหว่างกันตั้งแต่ สมัยราชวงศ์ฮั่นและราชวงศ์ถังประเทศทั้งสองได้ส่งทูตไปเจริญสัมพันธไมตรี ซึ่งกันและกัน ทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศเจริญรุ่งเรือง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การค้า และวัฒนธรรม หลังจากประเทศจีนปฏิวัติการปกครอง มีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2518 นับเป็นการเปิดประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของความสัมพันธ์ไทยจีนตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาหลังจากปีนี้ ผู้นำของทั้งสองประเทศได้แลกเปลี่ยนการเยือนกันหลายครั้ง ความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ทั้งสองประเทศได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว

กองวิเทศสัมพันธ์สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย(2542 : 6) กล่าวถึง บทบาทของความร่วมมือภายใต้กรอบอาเซียนต่อการพัฒนาอุดมศึกษาไทยดังนี้

1. การที่ประเทศไทยเป็นที่ตั้งชั่วคราวของสำนักงานเลขาธิการเอเชียอาเซียนระหว่างปี 2540 - 2542 และมีนโยบายเป็นที่ตั้งถาวรของสำนักงานดังกล่าวตั้งตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นไป เป็นการแสดงพันธกิจอันมั่นคงที่ไทยมีต่อการพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของอาเซียนโดยผ่านกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นการแสดงศักยภาพและบทบาทนำทางวิชาการของไทยในการริเริ่ม บริหาร และพัฒนาโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ

2. ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยสถาบันไทยได้พัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการในภูมิภาค โดยริเริ่มจัดทำโครงการร่วมกับมหาวิทยาลัยสมาชิกเพื่อขอรับความสนับสนุนจากกองทุนอาเซียน

3. นอกจากอาเซียนจะมีมูลนิธิอาเซียนและกองทุนเพื่อการพัฒนาตั้งคมซึ่งมหาวิทยาลัยสถาบันไทยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้แล้ว อาเซียนยังมีประเทศคู่เจรจาซึ่งเป็นประเทศพัฒนาที่สำคัญ อาทิ สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น เกาหลี จีน ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ซึ่งจะเป็นช่องทางให้มหาวิทยาลัย/สถาบันไทยได้จัดทำและขยายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในประเทศเหล่านั้นในลักษณะหุ้นส่วน

ประเทศไทยเป็นผู้นำในการก่อตั้งสมาคมอาเซียน มีศักยภาพในการเป็นแกนนำในการสร้างประชาคมอาเซียนให้เข้มแข็งภายใต้ยุทธศาสตร์วิสัยทัศน์เดี่ยว เอกถัักษณ์เดี่ยว และประชาคมเดียวเพื่อความเจริญมั่นคงของประชากร ทรัพยากร และเศรษฐกิจ ภายใต้การก่อตั้งนี้จะต้องยึดหลักสำคัญ คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน การศึกษานี้จัดอยู่ในประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจะมึบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้ประชาคมด้านอื่น ๆ มีความเข้มแข็ง เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน สำหรับการเตรียมความพร้อมของการศึกษาไทยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษา ให้ประเทศไทยเป็นประเทศ Education Hub มีการเตรียมความพร้อมในด้านกรอบความคิด คือ แผนการศึกษาแห่งชาติ ที่จะมุ่งสร้างความตระหนักของผู้คนไทยในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนของประชาคมอาเซียน พัฒนาสมรรถนะให้พร้อมจะอยู่ร่วมกันและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา โดยให้มีการร่วมมือกัน 3 ด้านคือ ด้านพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการและจัดการศึกษา ขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษา ด้วยการสร้างความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอาเซียน ความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ หลัทธิทิมมนุษย์ชน การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนา

การติดต่อสื่อสารระหว่างกันในประชาคมอาเซียน (ภาณุ วงษ์ถาวรเรือง และนางศลิณี โมลิกะ. 2553 : ออนไลน์)

โอกาสของประเทศไทยในตลาดการศึกษาจีนไทยขยายตัวมากขึ้น มีความร่วมมือเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาหนึ่งในกลไกการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ตลอดระยะเวลา 35 ปี ที่ผ่านมามีความร่วมมือของสถาบันการศึกษาไทย-จีนนับได้ว่ามีความสัมพันธ์ที่ดีมากที่สุดแห่งหนึ่ง โดยสังเกตได้จากสถาบันขงจื้อ สถาบันภาษาและวัฒนธรรมจีนที่เปิดในสถานศึกษาไทยมีมากถึง 12 แห่ง ซึ่งนับว่ามากที่สุดในโลกในขณะนี้ โดยได้เปิดที่ 1.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง 3. มหาวิทยาลัยขอนแก่น 4. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 5. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 6. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 7. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 8. มหาวิทยาลัยบูรพา 9. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 10. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสงขลา 11. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต และ 12. สถาบันขงจื้อ เป็นผลของความร่วมมือที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองฝ่าย(สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ นครเฉิงตู. 2553 : ออนไลน์)

กระทรวง ศึกษาธิการเคยทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ด้านวัฒนธรรมกับกระทรวง วัฒนธรรมจีน เมื่อปี พ.ศ. 2539 ต่อมาได้จัดทำแผนปฏิบัติการร่วมระยะ 2 ปี โดยแผนที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2541-2542 แผนที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ.2543-2544 และแผนที่ 3 ระหว่างปี พ.ศ.2545-2546 นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้เคยจัดทำบันทึกความเข้าใจความร่วมมือด้านอุดมศึกษากับทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2542 แต่เมื่อประเทศไทยมีการปรับปรุงโครงสร้าง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการของจีนได้เสนอให้มีการปรับปรุง MOU ด้านการศึกษา ระหว่างไทยกับจีนใหม่ โดยขอให้ฝ่ายไทยเป็นผู้ร่าง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้เชิญผู้แทนองค์กรหลักมาเข้าร่วมประชุมหารือ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2547 โดยมีรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการฝ่ายต่างประเทศเป็นประธาน และมีการส่งร่างได้ต่อกับฝ่ายจีนหลายครั้ง จนกระทั่งได้ข้อยุติด้านเนื้อหาสาระของร่างความตกลงดังกล่าว ขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการได้นำเสนอกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ลงนามแล้ว ในการนี้ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2552 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจурินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการสาธารณรัฐประชาชนจีน (Mr.Hao Ping) ได้ลงนามในบันทึกความตกลงความร่วมมือด้านการศึกษาไทยจีน (Agreement on Educational Cooperation) ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีนายกรัฐมนตรีของไทยและจีนร่วมเป็นพยานการลงนามดังกล่าวสำหรับวัตถุประสงค์ของความตกลงฉบับนี้ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือทางการศึกษาและวิชาการระหว่างไทยกับจีน โดยมีสาระสำคัญ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนสองฝ่าย การแลกเปลี่ยนนักเรียนทุน การสอนภาษาและ

แลกเปลี่ยนครู การแลกเปลี่ยนทางวิชาการ รวมทั้งความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและสถาบันการศึกษา ตลอดจนความร่วมมือด้านการฝึกอบรมเป็นต้น ทั้งนี้ ภาทิสองฝ่ายจะจัดตั้งคณะทำงานร่วม (Joint Working Group) เพื่อเป็นกลไกการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นทางการต่อไป ขณะนี้ กระทรวงศึกษาธิการอยู่ระหว่างการประหุ่รหารหรือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดตั้งคณะทำงานร่วมไทยจีน ด้านการศึกษา(สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ2553 : ออนไลน์)

จากข้อความที่กล่าวมาเห็นได้ว่าทั้งประเทศจีนกับประเทศไทยมีความสัมพันธ์และสร้างมิตรภาพซึ่งกันและกัน สภาพสังคมปัจจุบันระหว่างประเทศไทยจีนมีความร่วมมือในด้านการพัฒนาการศึกษามากขึ้น เช่นรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุน มีความร่วมมือเปิดโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยการจัดโครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยน ทำให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้งไทยและจีนในด้านการพัฒนาการศึกษามากขึ้น

2.2.3 เหตุผลที่นักศึกษาชาวจีนเข้ามาศึกษาในประเทศไทย

ประเทศไทยกับประเทศจีนมีความร่วมมือในด้านการติดต่อค้าขาย ธุรกิจ และการศึกษาอย่างมั่นคงและต้องการคนที่มีความรู้และความสามารถในด้านการสื่อสาร ปัจจุบันรัฐบาลระหว่างประเทศจีนและประเทศไทยได้ร่วมมือกันพัฒนา ส่งเสริมการศึกษา โดยมีนโยบายเปิดโครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนให้นักศึกษาได้มีความรู้อย่างกว้างขวาง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า

เนื่องจากประเทศไทยตั้งอยู่ในหัวใจของยุทธศาสตร์ที่ตั้งของเอเชีย ด้วยถึงอำนาจความสะดวกที่ทันสมัย ค่าครองชีพเหมาะสมกับที่อยู่อาศัย จึงทำให้ประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมในการเป็นศูนย์การพัฒนาการศึกษา ประเทศไทยกับประเทศจีนมีความร่วมมือด้วยการยอมรับปริญญา ระดับอุดมศึกษา ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการไทยและจีนและมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมการรับรองคุณวุฒิการศึกษาด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยและประเทศจีน ลงนามความตกลงเมื่อวันที่ 3 สิงหาคมว่าด้วยการยอมรับปริญญา ระดับอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมการรับรองคุณวุฒิการศึกษาปริญญาและแลกเปลี่ยนนักศึกษาหรือผู้ที่สำเร็จจากศึกษาของทั้งสองฝ่ายให้ไปศึกษาต่อในอีกประเทศหนึ่งได้ ข้อตกลงดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมการรับรองคุณวุฒิการศึกษา และปริญญาในระดับอุดมศึกษา ปริญญาเหล่านี้มอบให้โดยสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยและจีน และเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาหรือผู้ที่สำเร็จการศึกษาของทั้งสองฝ่ายให้ไปศึกษาต่อในอีกประเทศหนึ่ง นอกจากนี้ ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการรับรองวิทยฐานะจากรัฐบาล สามารถสมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญา

โทอีกประเทศหนึ่งได้ โดยขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของการรับเข้าศึกษาต่อของสถาบันนั้น ๆ และผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรีที่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเลิศจากประเทศของตนสามารถสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกอีกประเทศหนึ่งได้ โดยจะพิจารณาจากสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่ผ่านมา หรือขึ้นอยู่กับหัวข้อการวิจัยและเป็นไปตามข้อกำหนดของสถาบันนั้น ๆ (บัลลังก์ โรหิตเสถียร และนางศิรินี โมสิกะ. 2553 : ออนไลน์)

เนื่องจากการแลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วง กวางสีกับประเทศอาเซียนนับวันแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น กระบวนการสร้างเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียนเร็วยิ่งขึ้น ความต้องการบุคลากรภาษาอาเซียนก็เพิ่มมากขึ้น อย่างรวดเร็ว หน่วยงานศึกษาของกวางสีประกาศว่าปีหลัง ๆ มานี้ ผู้เรี่ยไรเรื้อวิชาภาษาอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในกวางสีไม่เพียงพอับความต้องการของตลาด อนาคตการทำงานมีแนวโน้มที่สดใส ก่อนจัดงานมหกรรมจีน-อาเซียนเมื่อปี 2004 มหาวิทยาลัยชนชาติกวางสีจัดการเรียนการสอนภาษาอาเซียน 4 ภาษาเท่านั้นคือภาษาไทย เวียดนาม ลาว และกัมพูชา ต่อมาจึงได้เพิ่มภาษาอินโดนีเซียและเมียนมาร์ เมื่อ 5 ปีก่อน ภาษาอาเซียนแต่ละห้องมีนักศึกษาอย่างมาก 20 คน แต่ปัจจุบันห้องเรียนภาษาไทยกับเวียดนามรวมแล้วมากกว่า 70 คน จำนวนการรับนักศึกษาเอกภาษาอาเซียนในปี 2008 เพิ่มขึ้นมากกว่าสองเท่าของปี 2000 พร้อม ๆ กับการจัดงานมหกรรมจีน – อาเซียนอย่างต่อเนื่อง 4 ปี ภาษาอาเซียนต่าง ๆ เช่น ภาษาไทย เวียดนาม ลาว กัมพูชา เมียนมาร์ อินโดนีเซียได้เปิดสอนในสถาบัน อุดมศึกษาต่าง ๆ ของกวางสี เพียงมหาวิทยาลัยชนชาติกวางสีก็มีนักศึกษาเรียนวิชาภาษาอาเซียนกว่า 1,000 คน นอกจากนี้ยังมีนักเรียนนอกที่มาจากประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กว่า 200 คน แหล่งข่าวจากสำนักงานรับสมัครนักศึกษามหาวิทยาลัยชนชาติกวางสีเผยว่าหลายปีมานี้ อัตราการได้งานของนักศึกษาที่เรียนจบวิชาภาษาอาเซียนจากมหาวิทยาลัยชนชาติกวางสีมีมากถึง 100% ความต้องการบุคลากรด้านนี้มีแนวโน้มเติบโตขึ้น อย่างรวดเร็วต่อไป และไม่เพียงพอับความต้องการหลายปีมานี้ สถาบันอุดมศึกษาของกวางสีได้ผลิตบุคลากรภาษาอาเซียน ป้อนบุคลากรภาษาอาเซียนมีคุณภาพจำนวนมากแก่จีนและประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน เมื่อปี 2003 เมืองหนานหนิงได้เชิญศิลปินจากประเทศอาเซียนเข้าร่วมงานราตรีในหัวข้อ “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เต็มไปด้วยวัฒนธรรมประเพณี” ซึ่งต้องเชิญล่ามภาษาอาเซียนจากกรุงปักกิ่ง เมื่อปี 2006 เมืองหนานหนิงจัดงานราตรีในหัวข้อ “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เต็มไปด้วยวัฒนธรรมประเพณี” อีกครั้ง ล่ามภาษาอาเซียนมาจากเมืองหนานหนิงเท่านั้น (ซีอาร์ไอ. 2554 : ออนไลน์)

ชาวจีนนิยมส่งลูกเรียนมหาวิทยาลัยในประเทศไทย เนื่องจากค่าเรียนมีราคาถูก แต่การเรียนการสอนมีคุณภาพดีเมื่อเรียนจบจะได้รับเงินเดือนสูง มหาวิทยาลัยในประเทศไทยจึงจะตลาดนักเรียนจีน โดยมีนักศึกษาชาวจีนเดินทางมาเรียนในประเทศไทยปีละหลายหมื่นคน

โดยเฉพาะ มณฑลกว๋างสีและมณฑลยูนนาน อีกสาเหตุหนึ่งที่นักศึกษาชาวจีนนิยมเข้ามาเรียน เรียนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย เนื่องจากการสอบเข้ามหาวิทยาลัยในประเทศไทยเป็นก้าวที่สำคัญยิ่งในการวัดอนาคตของเยาวชน การสอบติดมหาวิทยาลัยจะเป็นเหมือนใบเบิกทางและเป็น เครื่องการันตริอนาคตในด้านการงานที่มั่นคง ซึ่งนำมาสู่ความมั่งคั่งทางฐานะการเงินของ เยาวชนและครอบครัวอีกด้วย ดังนั้น ในแต่ละปีจึงมีเด็กชาวจีนจำนวนเกือบ 10 ล้านคนจากทั่ว ประเทศเข้าร่วมสอบแข่งขัน และมีจำนวนกว่าครึ่งที่สอบไม่ผ่านทั้งนี้เด็กจำนวนมากจึงมองหา สถานที่เรียนต่อในระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยจัดได้ว่าเป็น ประเทศที่ได้รับความนิยมจากนักเรียนชาวจีนเป็นอันดับต้น ๆ เนื่องจากประเทศไทยมีบ้านเมืองที่ น่าอยู่ ผู้คนโอบอ้อมอารี รวมถึงมีค่าใช้จ่ายในการศึกษาที่ไม่แพงจนเกินไป ส่วนผู้ที่จบการศึกษา จากประเทศไทยจะได้รับการยอมรับจากสถานที่ทำงานในระดับสากลอีกด้วย การสำรวจเมื่อ ปลายปี 2551 ที่ผ่านมาพบว่า มีจำนวนนักเรียนจีนเข้ามาศึกษาต่อยังประเทศไทยเป็นจำนวนหมื่น กว่าคน ซึ่งถือว่ามียังจำนวนมากเป็นอันดับหนึ่งของนักเรียนต่างชาติที่เข้ามาเรียนในประเทศไทย ส่วนมหาวิทยาลัยที่ได้รับความนิยมในหมู่นักเรียนจีนก็คือ อันดับ 1 มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญหรือ เอแบค (ABAC) อันดับ 2 มหาวิทยาลัยบูรพาและอันดับ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ทั้งนี้ยังมี มหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศไทยอีกจำนวนมากที่ทำความตกลงร่วมมือกับมหาวิทยาลัยใน ประเทศจีนด้านการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างกัน เช่น มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏต่าง ๆ ฯลฯ (ผู้จัดการ 360° รายสัปดาห์. 2553 : ออนไลน์)

จากข้อความที่กล่าวมาเห็นได้ว่าประเทศไทยกับประเทศจีนมีความร่วมมือในการสร้าง สภาพแวดล้อมที่ดีในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งภาษาไทยได้รับความนิยมในหมู่นักศึกษาชาวจีนใน ประเทศจีน ทั้งไทยและจีนมีข้อตกลงในการรับรองคุณวุฒิการศึกษาปริญญาและแลกเปลี่ยนนักศึกษา ทำให้นักศึกษาชาวจีนไว้วางใจในการเดินทางจากประเทศจีนมาศึกษาในประเทศไทย

2.2.4 สภาพสังคมไทยปัจจุบันที่นักศึกษาชาวจีนเข้ามาศึกษาในประเทศไทย

จากการที่รัฐบาลระหว่างทั้ง 2 ประเทศได้เปิด โครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยน มีการ ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและมหาวิทยาลัยหลายแห่งในประเทศไทยเปิดหลักสูตรที่หลากหลาย เช่น หลักสูตรบริหารธุรกิจ หลักสูตรการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง หลักสูตรการท่องเที่ยว เป็นต้น จึงทำให้นักศึกษาชาวจีนสนใจเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก

ในเอเชียยกเว้นประเทศจีนและญี่ปุ่นแล้ว ไม่มีที่ไหนเลยที่จะสอนภาษาไทยถึงระดับ ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกเหมือนกับที่ประเทศจีน ในประเทศตะวันตกทั้งหมดที่

สนใจภาษาไทยอย่างมากมีศูนย์การศึกษาหลาย ๆ ประเทศ ก็ไม่เคยมีการเรียนการสอนถึงระดับปริญญาตรี การสอนภาษาไทยในประเทศจีนสะท้อนถึงการเห็นคุณค่าของภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ซึ่งคิดว่าเป็นภาษาต่างประเทศกลุ่มน้อยในประเทศจีนที่มีการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบในสถาบันอุดมศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี โทและเอก จึงเป็นข้อได้เปรียบของการเรียนการสอนภาษาไทยที่น่าสัมฤทธิ์ผลมาสู่ผู้เรียนได้ง่าย ผนวกกับความตั้งใจเป็นเลิศของนักศึกษาจีน ทำให้การจัดการศึกษาภาษาไทยให้กับนักศึกษาชาวจีนประสบความสำเร็จด้วยดี (ซีอาร์ไอ. 2554 : ออนไลน์)

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ร่วมลงนามความร่วมมือเปิดตลาดการศึกษาสู่สากล ซึ่งนักศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีนแผ่นดินใหญ่สนใจเลือกเรียนคณะพัฒนาการท่องเที่ยวกินเป่าที่ ตั้ง ไว้เป็นจำนวนมาก มหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้ลงนามความร่วมมือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนนักศึกษา กับวิทยาลัยคังฟาง ประเทศจีน และเตรียมขยายแผนเจาะกลุ่มตลาดการศึกษาด้านการท่องเที่ยวรองรับนักศึกษาจีนอย่างต่อเนื่อง มีการเปิดรับนักศึกษาจีนในปีที่ 2 แล้ว ซึ่งมีนักศึกษาจีนให้ความสนใจจะมาเรียนที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นจำนวนมาก จึงต้องมีการจัดสอบเพื่อคัดเลือกให้ได้ คุณสมบัติตามที่กำหนด ซึ่งรับนักศึกษาชาวจีนได้ในจำนวนที่จำกัดเพื่อคุณภาพของหลักสูตรการสอน นักศึกษาชาวจีนจะเดินทางมาเข้าเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ในหลักสูตรภาษาไทยเป็นระยะเวลา 2 ปี หลักสูตรต่อเนื่องจากวิทยาลัยคังฟางกว้างสี่ตามข้อตกลงความร่วมมือ จำนวน 72 หน่วยกิต วิชาที่เรียนเช่นเดียวกับนักศึกษาไทย ได้แก่ วิชาแม่คฤเทศก์อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อารยธรรมโลก ภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ ฯลฯ รวมถึงภาษาอังกฤษซึ่งนักศึกษาจีนต้องเรียนเป็นภาษาที่ 3 ให้สามารถใช้การได้เช่นเดียวกัน จากความสำเร็จในปีที่ผ่านมา นักศึกษาจีนส่วนใหญ่ต่างกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่าพอใจในหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และอาจารย์ผู้ควบคุมชาวจีนก็ชื่นชมที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ดูแลนักศึกษาจีนที่มาเรียนเป็นอย่างดี(มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 2553 : ออนไลน์)

มหาวิทยาลัยบูรพาเดินหน้าการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนจากความสำเร็จเปรียบทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันออกของประเทศมีพื้นที่ติดทะเล และตั้งอยู่ไม่ห่างไกลจากศูนย์กลางกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยบูรพา จึงนับเป็นสถาบันการศึกษาที่มีความโดดเด่นในด้านการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม และสาขาด้านโลจิสติกส์ ทั้งยังเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีความหลากหลายด้านเชื้อชาติ มีนักศึกษาจากต่างแดนสนใจมาเรียนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะจากประเทศจีน วิทยาลัยนานาชาติแห่งนี้ได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยให้จัดตั้งขึ้นเป็นหน่วยงานใน ระดับคณะ ตั้งแต่ปี 2546 ตามนโยบายสำคัญที่ต้องการส่งเสริมความเป็นสากล จากการแลกเปลี่ยนทางการศึกษา และวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาวิชาชีพส่งเสริมให้บัณฑิตมีความ

พร้อมด้านภาษา เทคโนโลยี และความรู้ด้านอาชีพ สำหรับการทำงาน หรือการศึกษาต่อในสถาบันระดับสูงทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังมุ่งหวังให้วิทยาลัยนานาชาติเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนของนักศึกษาต่างประเทศที่เข้ามาศึกษาในเมืองไทย เกิดเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในความแตกต่างของอัตลักษณ์ของแต่ละชาติ(มหาวิทยาลัยบูรพา 2553 : ออนไลน์)

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยเปิดหลักสูตรปริญญาโทธุรกิจ โดยเน้นธุรกิจจีน ขณะที่มหาวิทยาลัยเอกชนที่มองเห็นความสำคัญของประเทศจีน อย่างมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยเป็นอีกมหาวิทยาลัยหนึ่งที่เกิดขึ้นแลกเปลี่ยนการเรียนการสอนกับมหาวิทยาลัยในจีน แต่โดยความร่วมมือส่วนใหญ่ยังเป็นรูปแบบให้นักศึกษาจากจีนมาเรียนในเมืองไทย ทางมหาวิทยาลัยหอการค้ามีการเซ็นสัญญา MOU กับ 3 มหาวิทยาลัยจีน ได้แก่ มหาวิทยาลัยแห่งชนชาติกวางสี China Chamber of International Commerce, Guangxi Chamber of Commerce ที่เน้นด้านการเงินการคลัง และมหาวิทยาลัยยูนนานนอร์มอล ที่เน้นเรื่องการบริหารธุรกิจ โดยความร่วมมือส่วนใหญ่จะเป็นในรูปแบบให้นักศึกษาจีนมาเรียนในเมืองไทยในหลายโปรแกรมคือ โปรแกรมหลักสูตร 1 ปี ที่นักศึกษาจีนจะมาเรียนเฉพาะบางวิชาร่วมกับนักศึกษาไทย เช่น วิชากฎหมายธุรกิจ วิชาภาษาไทย ฯลฯ โปรแกรม 2+2 คือนักศึกษาจีนเรียนในจีน 2 ปีและโปรแกรม 2 ปี และมาต่อที่ไทย 2 ปี โปรแกรม 3+1 คือนักศึกษาจีนเรียนในจีน 3 ปีแล้วมาเรียนไทย 1 ปี ซึ่งจะมาเรียนในโปรแกรม International Business (มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 2549 : ออนไลน์)

มหาวิทยาลัยรังสิต สร้างกลยุทธ์ที่ไม่เหมือนกับมหาวิทยาลัยอื่นด้วยการร่วมกับบริษัท ฟู ฟัน การศึกษา จำกัด ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาในประเทศจีน เพื่อเป็นตัวกลางในการแนะแนวการศึกษาให้กับนักศึกษาจีนที่ต้องการมาเรียนในไทย รวมทั้งช่วยสรรหาอาจารย์จากมหาวิทยาลัยชั้นนำในจีนเข้ามาสอนที่มหาวิทยาลัยด้วย การทำหลักสูตรบริหารธุรกิจ หลักสูตรภาษาจีน หรือ CBS (Chinese Business School) เกิดจากแนวคิดนโยบายของมหาวิทยาลัยที่ต้องการยกระดับการศึกษาให้มีความเป็นนานาชาติ โดยที่ผ่านมาก็มีการทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย Malardalen ที่สวีเดนในระดับปริญญาโท หลักสูตรปริญญาโทร่วม(นานาชาติ) ด้านนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการแล้ว ส่วนระดับปริญญาตรีเห็นว่าไทยกับจีนมีการทำธุรกิจกันมานานจึงเกิดความคิดที่จะทำประโยชน์โดยนำความรู้จากทั้ง 2 ฝ่ายมาทำร่วมกัน นอกจากนี้ประเทศจีนเป็นประเทศที่ใหญ่ในขณะที่ระบบการศึกษาคอมศึกษาไม่เพียงพอกับความต้องการ มหาวิทยาลัยรังสิตจึงนำหลักสูตรบริหารธุรกิจ 3 สาขา คือ การเงินการจัดการทั่วไป และการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศที่มหาวิทยาลัยมีอยู่มาเพิ่มเป็นหลักสูตรภาษาจีน ที่เริ่มจาก 3 สาขานี้ก่อนเพราะเป็นสาขาที่เป็นที่ต้องการสูง โดยมีการเข้าไปแนะแนวการศึกษาให้กับนักศึกษาจีน ซึ่งปีนี้ก็เป็นปีที่สองแล้วที่ผ่านมนักศึกษาจีนให้การตอบรับดีมีเข้ามาเรียนร้อยกว่าคน ส่วนปีการศึกษาใหม่

นี้ก็ยังรับจำนวนที่จำกัดอยู่ เนื่องจากต้องการเน้นคุณภาพของการศึกษาเป็นหลัก (มหาวิทยาลัย
รังสิต. 2551 : ออนไลน์)

ในอนาคตน่าจะมีนักศึกษาจีนเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นจากการที่
กระทรวงศึกษาธิการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาภูมิภาคเอเชีย ซึ่งที่ผ่านมา
กระทรวงศึกษาธิการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาจีนรู้จักสถานศึกษาในประเทศไทยมากขึ้น
ผ่านการจัดงานสัมมนาและจัดนิทรรศการการศึกษาไทยต่อเนื่องทุกปี โดยเฉพาะที่นครหนานหนิง
มณฑลกวางสี ประเทศจีน ซึ่งเป็นแหล่งที่มีนักศึกษาจีนเดินทางไปศึกษาที่ประเทศไทยมากที่สุด
กว่า 3,000 คน โดยขณะนี้การเรียนภาษาไทยเป็นที่นิยมของนักเรียนนักศึกษาจีนมากขึ้น ขณะนี้มี
นักศึกษาจีนที่พูดภาษาไทยได้ในมณฑลกวางสีกว่า 5,000 คน อีกทั้งสถาบันการศึกษาไทยยังได้
ร่วมลงนามกับมหาวิทยาลัยของจีนในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาด้วย ทั้งนี้ จากข้อมูลของกระทรวง
ศึกษาธิการ พบว่าในปีที่ผ่านมา มีนักศึกษาจากประเทศจีนสนใจเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่ม
มากขึ้น ส่งผลให้ในปี 2552 มีนักศึกษาชาวจีนศึกษาในไทยรวมกว่า 20,000 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2550
ที่มียอดรวมกว่า 10,000 คน โดยหลักสูตรที่นักศึกษาจีนนิยมเลือกเรียนได้แก่ หลักสูตรด้าน
เทคโนโลยีสารสนเทศ IT ด้านการท่องเที่ยว และด้านการบริหารจัดการ โดย มหาวิทยาลัยที่มี
นักศึกษาต่างชาติเรียนมากที่สุด 10 อันดับแรกได้แก่ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวบสเตอร์ สแตมฟอร์ด-มหาวิทยาลัยซิลเลอร์ (ประเทศไทย)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมิชซัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ. 14 – 16 มกราคม 2553 : 24)

ปัจจุบันนี้ความร่วมมือของมหาวิทยาลัยไทยกับมหาวิทยาลัยจีนมีความก้าวหน้ามากขึ้น มี
มหาวิทยาลัยในประเทศไทยหลายแห่งที่มีโครงการความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีน โดย
มีการส่งนักศึกษาของทั้ง 2 ประเทศแลกเปลี่ยนกัน แต่ละมหาวิทยาลัยจะจัดการศึกษาให้แตกต่างกัน
เช่น โปรแกรม 1+3 คือเรียนในเมืองจีน 1 ปี ค่อยกลับมาเรียนเมืองไทย 3 ปี หรือโปรแกรม 3+1
เรียนในเมืองไทย 3 ปี ค่อยไปเรียนในเมืองจีน 1 ปี เป็นต้น (โรงเรียนสอนภาษาเกาหลี จีน ญี่ปุ่น
2549 : ออนไลน์)

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้ร่วมมือด้านการจัดการศึกษากับมหาวิทยาลัยใน
ประเทศจีน 44 แห่ง ในโครงการความร่วมมือทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนอาจารย์ทั้งในระดับ
ปริญญาตรีและโท เช่น ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยครุศาสตร์กวางสี ในหลักสูตรจีนศึกษา
มหาวิทยาลัยกวางสีในหลักสูตรการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยครุศาสตร์และการเงินยูนนานใน
หลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวปูเจี้ยน ในหลักสูตรวรรณคดีจีน มหาวิทยาลัย
การแพทย์แผนจีน เซี่ยงไฮ้ในหลักสูตรการแพทย์แผนจีน และมหาวิทยาลัยครุศาสตร์ปักกิ่งใน

หลักสูตรด้านบริหารธุรกิจ ฯลฯ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังเผยแพร่การจัดการเรียนการสอนด้านภาษาจีนสู่นักเรียนระดับมัธยม โดยร่วมมือกับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการเรียนการสอนภาษาจีน โดยสนับสนุนทุนการศึกษาด้านภาษาจีน การช่วยเหลือเรื่องครูสอนภาษาจีน หนังสือ ตำราและโครงการพิเศษเพื่อเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาภาษาจีนของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (กองบรรณาธิการ. 2553 : ออนไลน์)

จากการที่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาจีนได้เรียนรู้ตามหลักสูตรที่ตนเองสนใจจนสำเร็จการศึกษา ทำให้นักศึกษาเหล่านี้เป็นพลังสำคัญในการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาทางการศึกษาด้านเศรษฐกิจ เช่น การนำความรู้ไปประกอบอาชีพเป็นครู ล่าม มัคคุเทศก์ เป็นต้น เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจีนกับประเทศไทยให้ยั่งยืนตลอดไป

2.2.5 การผสมผสานทางวัฒนธรรม

สังคมและวัฒนธรรมเป็นส่วนสำคัญของความเป็นมนุษย์ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ช่วยทำให้โครงสร้างของสังคมอยู่ วัฒนธรรมประกอบไปด้วยมีความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม เมื่อชาวจีนอาศัยอยู่ในสังคมไทยแล้ว การผสมผสานทางวัฒนธรรม ระหว่างชาวจีนกับชาวไทยที่มีสังคมวัฒนธรรมแตกต่างกัน และมีการยอมรับซึ่งกันและกัน เมื่อกลุ่มหนึ่งมีวัฒนธรรมที่มีพลังน้อยกว่าก็ถูกผสมผสานกลมกลืนเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่มีวัฒนธรรมที่พลังมากกว่า

อมรา พงศาพิชญ์ (2547 : 16-18) กล่าวว่า การศึกษาเรื่องการปรับตัวของชาวจีนในสังคมไทย อาจศึกษาจากด้านการปรับตัวทางชีวภาพและการปรับตัวทางวัฒนธรรม ผู้ที่ใช้คำว่า การปรับตัวมักจะใช้ในความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ศึกษาซึ่งอาจเป็นมนุษย์และสัตว์กับสภาพแวดล้อมรอบตัวและแหล่งที่อยู่ (Rabitat) การศึกษาในลักษณะนี้ มักเป็นการพิจารณาเชิงประวัติศาสตร์ว่าได้มี (ก) การเปลี่ยนแปลงเพื่อจัดระบบความสัมพันธ์ให้สอดคล้องกัน(ข) การปรับเปลี่ยนตัวมนุษย์หรือสัตว์เพื่อให้ความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมเป็นความสัมพันธ์ที่เหมาะสม หรือ (ค) การปรับสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับสภาพของมนุษย์หรือสัตว์ การใช้คำว่า การปรับตัวจึงมักใช้ในความหมายของการปรับเปลี่ยนส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนเพื่อให้ความสัมพันธ์ลงตัว

ถ้าจะพิจารณาเรื่องการปรับตัวทางวัฒนธรรมย่อมาหมายความว่าวัฒนธรรมในที่นี้ ใช้วัตถุ ซึ่งรวมถึงระบบความคิด ความเชื่อ วิถีชีวิต และพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม ในการพิจารณาเรื่องการปรับตัวทางวัฒนธรรมนี้ เสนอข้อคิดว่า

1. การศึกษาเรื่องการปรับตัวทางวัฒนธรรมความพิจารณาองค์ประกอบด้านศิลปวัฒนธรรม (วรรณคดี ดนตรี การแสดง และศิลปกรรมอื่น ๆ) และสังคมวัฒนธรรมที่เป็นวิถีชีวิต ความเชื่อ ฯลฯ
  2. องค์ประกอบต่างๆของวัฒนธรรมเรียร้อยประสานเข้าเป็นวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็นองค์รวม มีลักษณะเฉพาะของแต่ละสังคมวัฒนธรรม
  3. การปฏิสัมพันธ์กับสังคมข้างเคียง หรือการค้นพบสิ่งใหม่ภายในสังคมตนเองจะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนเพื่อการคงอยู่ของสังคมวัฒนธรรมนั้น ๆ
  4. วัฒนธรรมคือระบบสัญลักษณ์ องค์ประกอบแต่ละส่วนมีความหมายและสื่อความหมายที่ลึกซึ้งและกว้างขวางกว่าข้อเท็จจริง เช่น ชงมีความหมายมากกว่าฝ้ายผืนหนึ่ง
  5. การดำเนินชีวิตของมนุษย์ต้องดำเนินเป็นกลุ่ม การปรับเปลี่ยนสังคมวัฒนธรรมเป็นการปรับเปลี่ยนในกลุ่มมากกว่าในระดับปัจเจกบุคคล การสืบทอดวัฒนธรรมต้องถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่งเป็นกลุ่ม การปรับตัวทางวัฒนธรรมจึงเป็นการปรับเปลี่ยนของกลุ่ม
  6. พฤติกรรมของมนุษย์ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ ไม่มีพฤติกรรมใดที่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้เลย
  7. การถ่ายทอดวัฒนธรรมจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งมีกระบวนการและขั้นตอน
- นิยพรรณ (ผลวัฒนธรรม) วรรณศิริ (2541 : 69-70) กล่าวว่า การกลืนกลายทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นได้ใน 2 ระดับ ระดับแรกเป็นการกลืนกลายทางสังคม ได้แก่การที่คนจากสองวัฒนธรรมรับเอาวัฒนธรรมของฝ่ายตรงข้ามไปเป็นของตนหมดสิ้น แต่เป็นเพียงการประพาดปฏิบัติกันภายนอกเท่านั้น ยังไม่ถึงขั้นเปลี่ยนแปลงจิตสำนึก ระดับสองการกลืนกลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นขั้นสูงสุดของปรากฏการณ์ของการกลืนกลายทางวัฒนธรรม หมายความว่าสองวัฒนธรรมกลืนกันจริงๆ และอย่างสมบูรณ์เพราะจะมีสมาชิกรุ่นใหม่เกิดขึ้นมาแสดงตนเป็นคนในวัฒนธรรมใหม่ อันเกิดจากวัฒนธรรมเดิมสองวัฒนธรรมมารวมกัน การกลืนกลายทางชีวภาพจะเกิดได้ยาก และเกิดได้ในอัตราที่น้อยกว่าการกลืนกลายทางสังคม

การผสมกลมกลืนวัฒนธรรมนั้นย่อมมีการรับวัฒนธรรมใหม่ซึ่งกันและกันด้วย การรับวัฒนธรรมใหม่เป็นขั้นต้นหนึ่งของการผสมกลมกลืนวัฒนธรรม นิยพรรณ(ผลวัฒนธรรม) วรรณศิริ (2541:71) กล่าวว่า การรับวัฒนธรรมใหม่เป็นการรับเอาความคิด ทักษะคติ หลักความเชื่อ การกระทำ และสิ่งของใหม่ๆที่ต่างไปจากที่บุคคลได้เคยประสบพบมา มาใช้แทนที่ระบบเดิมที่ตนเคยยึดถืออยู่หรืออาจรับมาใช้ในฐานะที่เป็นสิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีใช้อยู่เลยในสังคมของตน การนำมาผนวกเข้าในฐานะสิ่งแปลกใหม่ก็เป็นอีกกรณีหนึ่งนอกเหนือไปจากการรับเอามาใช้แทนที่สิ่งของหรือระบบเก่าๆที่เคยมีใช้อยู่รับวัฒนธรรมใหม่เป็นการรับวัฒนธรรมมาจากสังคมอื่นมาปฏิบัติ

ขจัดภัยบุรุษพัฒนา (2528 : 352-353) กล่าวว่า การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมจะเกิดขึ้นได้ จะต้องประกอบด้วยกระบวนการสองอย่างดังนี้

1. มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมเกิดขึ้น กล่าวคือชนกลุ่มน้อยจะรับเอาวัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่ อาจเป็นบางส่วนหรือทั้งหมดมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
2. มีการผสมผสานทางชาติพันธุ์เกิดขึ้น กล่าวคือ มีการแต่งงานกันระหว่างชนต่างเผ่าพันธุ์ การแต่งงานและการอยู่ร่วมกันของกลุ่มสมรสจะมีผลทำให้การผสมผสานทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมดำเนินไปได้ด้วยดี

สุธรรม ชาติสังข์ (2524 : 49) กล่าวว่า การผสมผสานกันจะเกิดขึ้นง่ายหรือยากนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของวัฒนธรรมทั้งสองกลุ่ม ถ้ามีความคล้ายคลึงกัน โอกาสในการผสมผสานกัน หรือยอมรับกันก็มีมาก นอกจากนี้ ยังขึ้นอยู่กับทัศนคติของคนในวัฒนธรรมนั้นๆ ถ้าสมาชิกกลุ่มยึดมั่นอย่างฝังแน่นอยู่กับขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อเดิม โอกาสที่จะรับวัฒนธรรมใหม่เข้ามา ก็คงเป็นไปได้ยาก

จากข้อความข้างบนเห็นว่าการผสมผสานทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์กัน ระหว่าง 2 กลุ่มคนที่มีสังคมวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน และมีการยอมรับซึ่งกันและกันเมื่อชาวจีนอพยพย้ายถิ่นเข้ามาในสังคมไทย ก็จะมีการผสมผสานวัฒนธรรมเกิดขึ้น

2.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไทย-จีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ก่อตั้งขึ้น โดยชาวจีน “หัวเฉียว” ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศไทยจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เน้นอัตลักษณ์ความเข้มแข็งด้านจีนศึกษา ซึ่งมีโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กับมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อยึดหลักสร้างความเป็นผู้นำในด้านจีนศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นด้านความสัมพันธ์ไทยและจีน

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้ผลิตบัณฑิตที่เชี่ยวชาญทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติและยังมุ่งสร้างสรรค์มหาวิทยาลัยให้เป็นสถาบันเอกลักษณ์ด้านศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท โดยวางเป้าหมายผลักดันสู่การเป็นผู้นำด้านจีนศึกษาและธุรกิจจีนในไทย ภายใน 2 ปี และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว มหาวิทยาลัยได้พัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมด้านภาษาจีน จีนศึกษา ธุรกิจจีน การแพทย์แผนจีน และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและวิชาการเลือกเสรี ด้านศิลปวัฒนธรรมจีน อีกทั้ง ยังได้ตั้งสถาบันธุรกิจไทยจีนวิวัฒน์ และศูนย์เต๋าจิ่ววิทยา เพื่อ

ให้บริการทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่องของจีน สำหรับในส่วนของจุดเด่นที่น่าสนใจในหลักสูตรภาษาจีนนั้น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกคน จะต้องเดินทางไปเรียนที่มหาวิทยาลัยในมณฑลกวางสี และยูนนาน ซึ่งในขณะนี้หลักสูตรภาษาจีนได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น

ขณะนี้เรามีโครงการความร่วมมือกับ 44 มหาวิทยาลัยชั้นนำในจีนและได้เปิดตัวคณะภาษาและวัฒนธรรมจีนเป็นแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทยและยังมีแผนพัฒนาความเข้มแข็งด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนด้านภาษาจีนสู่มหาวิทยาลัยด้านจีนศึกษาของอาเซียน ซึ่งเชื่อว่าจะสร้างตนเองให้แตกต่างจากสถาบันการศึกษาในประเทศไทยอุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ “เราจะ เป็นมหาวิทยาลัยที่ปลูกฝังแนวคิดและความเป็นจีนให้ซึมซับและเข้าใจถึงปรัชญาจีน ธรรมชาติของ ตลาด รวมถึงธุรกิจจีน เพื่อประโยชน์ในการติดต่อประสานงานและทำงานร่วมกับคนจีน ด้วย กิจกรรมเสริมหลักสูตรความเข้มแข็งด้านภาษาจีนและวัฒนธรรมจีน รวมถึงการอนุรักษ์และ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย-จีน ตลอดจนประเพณีจีนในแต่ละเทศกาลอย่างต่อเนื่อง พร้อมด้าน วิชาการที่หลากหลายและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง” สิ่งที่เสริมความแข็งแกร่งไม่เพียงอาจารย์ จะมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอจาก โครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ระหว่างประเทศไทยและจีน นักศึกษาที่นี้ยังมีโอกาสการเดินทางไปเรียนในประเทศจีน 1 ปี ในหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อย่างด้านจีนศึกษามหาวิทยาลัยครุศาสตร์ มณฑลกวางสี ด้านการสอน ภาษาจีน มหาวิทยาลัยกวางสี ด้านภาษาจีนธุรกิจ มหาวิทยาลัย ครุศาสตร์และการเงินยูนนาน มหาวิทยาลัยหัวเฉียว ฟู่ เจียน ด้านการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยเซี่ยงไฮ้ด้านบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแพทย์จีนปักกิ่ง และเศรษฐศาสตร์ยูนนาน มหาวิทยาลัยSouth China มหาวิทยาลัย หัวเฉียวฟู่เจียน ด้านโลจิสติกส์ไทย-จีน มหาวิทยาลัยNormal เป่ย์จิง และด้าน SMEs มหาวิทยาลัย จ้อเจียง (กองบรรณาธิการ, 2553 : ออนไลน์)

รายชื่อมหาวิทยาลัยที่เจรจาความร่วมมือด้านการจัดการโครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนกับ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในปีการศึกษา 2551 – ปีการศึกษา 2553 ได้แก่

1. Shanghai University of Traditional Chinese Medicine
2. Guangxi University For Nationalities
3. Guangxi Dongfang Foreign Languages College
4. Guangxi Agricultural Vocation-Technical College
5. Guangxi University Of Finance And Economics
6. Qinzhou University
7. Liuzhou city Vocational College
8. Hezhou University

9. Wuzhou University
10. Guangxi University
11. The Central University For Nationalities
12. Yunnan University of Finance And Economics
13. Yunnan Nationalities University
14. Yunnan University of Traditional Chinese Medicine
15. Kunming University of Science and Technology
16. Yunnan University
17. Hainan Normal University
18. Yulin Normal University

ตารางที่ 2.1

รายละเอียดความร่วมมือในโครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ระหว่างปีการศึกษา 2551- 2553

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา/ ทศหน่วยงานต่างประเทศ	ปีทีดำเนินการ	รายละเอียดความร่วมมือในการจัดส่ง นักศึกษาไทยไปเรียนที่สาธารณรัฐ ประชาชนจีน	รายละเอียดความร่วมมือในการจัด รับนักศึกษาจีนมาเรียนที่ประเทศ ไทย
1. Shanghai University of Traditional Chinese Medicine	ปีการศึกษา 2551 - 2552	- มีการจัดส่งนักศึกษาคณะการแพทย์ แผนจีนชั้นปีที่ 5 ไปศึกษาหลักสูตร การแพทย์แผนจีน เป็นระยะเวลา 1 ปี - มีการจัดส่งนักศึกษาคณะการแพทย์ แผนจีนชั้นปีที่ 6 ไปฝึกงาน ด้านแพทย์ แผนจีน ระยะเวลา 1 ปี	- นักศึกษาจีนเข้าร่วมโครงการ นักศึกษาแลกเปลี่ยนจีน – ไทย รุ่นที่ 1 มาศึกษาหลักสูตรวิชาการ ท่องเที่ยว จำนวน 14 คน เป็นระยะเวลา 2 ปี - นักศึกษาจีนเข้าร่วมโครงการ นักศึกษาแลกเปลี่ยนจีน – ไทย รุ่นที่ 1 มาศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาและ วัฒนธรรมไทย จำนวน 63 คน เป็น ระยะเวลา 1 ปี
2. Guangxi University For Nationalities	ปีการศึกษา 2551	- นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชา ภาษาจีนเข้าร่วม โครงการ นักศึกษา แลกเปลี่ยนไทย – จีน รุ่นที่ 1 จำนวน 22 คน เพื่อไปศึกษาภาษาจีน เป็นระยะเวลา 1 ปี	- นักศึกษาจีนเข้าร่วมโครงการ นักศึกษาแลกเปลี่ยนจีน – ไทย รุ่นที่ 1 มาศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาและ วัฒนธรรมไทย จำนวน 63 คน เป็น ระยะเวลา 1 ปี

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา/ หน่วยงานต่างประเทศ	ปีทีดำเนินการ	รายละเอียดความร่วมมือในการจัดส่ง นักศึกษาไทยไปเรียนที่สาธารณรัฐ ประชาชนจีน	รายละเอียดความร่วมมือในการจัด รับนักศึกษาจีนมาเรียนที่ประเทศ ไทย
	ปีการศึกษา 2552	<p>- นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาจีนเข้าร่วม โครงการ นักศึกษาแลกเปลี่ยนไทย – จีน รุ่นที่ 2 จำนวน 22 คน เพื่อไปศึกษาภาษาจีน เป็นระยะเวลา 1 ปี</p> <p>- นักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนเข้าร่วม โครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนไทย – จีน รุ่นที่ 2 จำนวน 21 คน เพื่อไปศึกษาภาษาจีน เป็นระยะเวลา 8 เดือน</p>	<p>- นักศึกษาจีนเข้าร่วม โครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนจีน – ไทย รุ่นที่ 2 มาศึกษาหลักสูตรวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จำนวน 50 คน เป็นระยะเวลา 1 ปี</p>
	ปีการศึกษา 2553	<p>- นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาจีนเข้าร่วม โครงการ นักศึกษาแลกเปลี่ยนไทย – จีน รุ่นที่ 2 จำนวน 24 คน เพื่อไปศึกษาภาษาจีน เป็นระยะเวลา 1 ปี</p>	<p>- นักศึกษาจีนเข้าร่วม โครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนจีน – ไทย รุ่นที่ 3 มาศึกษาหลักสูตรวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จำนวน 60 คน เป็นระยะเวลา 1 ปี</p>
3. Guangxi Dongfang Foreign Languages College	ปีการศึกษา 2551		<p>- นักศึกษาจีนเข้าร่วม โครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนจีน – ไทย รุ่นที่ 1 มาศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย จำนวน 83 คน เป็นระยะเวลา 1 ปี</p>
	ปีการศึกษา 2552		<p>- นักศึกษาจีนเข้าร่วม โครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนจีน – ไทย รุ่นที่ 2 มาศึกษาหลักสูตรวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จำนวน 68 คน เป็นระยะเวลา 1 ปี</p> <p>- นักศึกษาจีนเข้าร่วม โครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนจีน – ไทย รุ่นที่ 2 มาศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คน เป็น</p>

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา/ หน่วยงานต่างประเทศ	ปีทีดำเนินการ	รายละเอียดความร่วมมือในการจัดส่ง นักศึกษาไทยไปเรียนที่สาธารณรัฐ ประชาชนจีน	รายละเอียดความร่วมมือในการจัด รับนักศึกษาจีนมาเรียนที่ประเทศ ไทย
	ปีการศึกษา 2553		ระยะเวลา 12 ปี - นักศึกษาจีนเข้าร่วม โครงการ นักศึกษาแลกเปลี่ยนจีน – ไทย รุ่นที่ 3 มาศึกษาหลักสูตรวิชาการสื่อสาร ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จำนวน 48 คน เป็นระยะ 1 ปี
4. Guangxi University Of Finance And Economics	ปีการศึกษา 2552	- นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชา อังกฤษ-จีน เข้าร่วมโครงการนักศึกษา แลกเปลี่ยนไทย-จีน รุ่นที่ 2 จำนวน 12 คน เพื่อไปศึกษาภาษาจีน เป็นระยะเวลา 1 เทอม	
	ปีการศึกษา 2553		- นักศึกษาจีนเข้าร่วมโครงการ นักศึกษาแลกเปลี่ยน จีน – ไทย รุ่น ที่ 3 มาศึกษาหลักสูตรวิชาการ ท่องเที่ยวจำนวน 21คน เป็นระยะ เวลา 2 ปี

ที่มา : มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (2554) [ออนไลน์] สืบค้นได้จาก: <http://www.hcu.ac.th/news>
(22 มิถุนายน 2554)

เขาวเรศ หยอดพวง (2554 : 2) กล่าวว่า การพัฒนาประสิทธิภาพด้านจีนศึกษานั้น มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีเป้าหมายหลัก คือ การเพิ่มพูนคุณภาพการเรียน การสอน งานวิจัยและเผยแพร่ความรู้ การให้บริการและความร่วมมือทางวิชาการด้านภาษาจีนและจีนศึกษา แก่สังคม ตลอดจนอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมจีน และขณะนี้พยายามสร้างความเข้มแข็งให้มากขึ้นด้วยการพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมทั้งด้านธุรกิจไทยจีนการแพทย์แผนจีน ภาษาและวัฒนธรรมจีนให้ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อมุ่งสู่การเป็นผู้นำสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำจีนศึกษา เช่น หลักสูตรการแพทย์แผนจีนนี้นักศึกษาต้องมีประสบการณ์ปฏิบัติทั้งวิชาแพทย์ภาษา วัฒนธรรมด้วยการใช้ชีวิตจริงในประเทศจีนอย่างน้อย 2 ปี เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ นักศึกษามี ความพร้อมในทุกมิติของจีนศึกษาอย่างแท้จริงเพื่อรับใช้สังคมได้จริง ๆ มหาวิทยาลัย

หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีแนวทางมุ่งเน้นเพื่อเป็นผู้นำสถาบันอุดมศึกษาที่องจีนศึกษาในประเทศไทยและในเอเชีย โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในมณฑลปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ ฟูเจี้ยนกวางสี และยูนนานในประเทศจีน ยึดหลักการสร้างความเป็นเลิศด้านจีนศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ เพื่อเป้าหมายความเป็นเอกถ์กษณ์ในความสัมพันธ์ไทยและจีน ภายในปีการศึกษา 2555

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติยังให้บริการทางวิชาการและเผยแพร่ความรู้ทางด้านจีนศึกษาแก่สังคมอย่างต่อเนื่องโดยจัดตั้ง“สถาบันธุรกิจ ไทย-จีนวิวัฒน์” เพื่อเป็นแหล่งส่งเสริมการศึกษาทางด้านธุรกิจการค้าระหว่างไทย-จีน เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักธุรกิจไทยในการติดต่อและทำธุรกิจการค้ากับจีนจัดตั้ง“สถาบันไทยจีนศึกษา” ในการศึกษาและเผยแพร่ความรู้ทางด้านภาษาและวัฒนธรรมจีน จัดตั้ง“ศูนย์แต่้จิววิทยา” ขึ้นเพื่อศึกษาวิจัยภาษาพูด วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปกรรมดั้งเดิมของชาวจีนแต่้จิว ซึ่งเป็นชาวจีน โฟ้นทะเลที่มีมากที่สุดในประเทศไทย นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติยังมีความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีนถึง35 แห่ง มีโครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีนักศึกษาสาขาภาษาจีนและการแพทย์แผนจีนไปเรียนที่จีน 1 ปี และมีนักศึกษาจากประเทศจีนมาเรียนที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติถึงปีละ300 คน (กองบรรณาธิการ. 2554 : ออนไลน์)

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติยังจับมือกับมหาวิทยาลัยจีน 44 แห่ง ในโครงการความร่วมมือทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนอาจารย์ทั้งในระดับปริญญาตรีและโท เช่น ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยครุศาสตร์กวางสี ในหลักสูตรจีนศึกษา มหาวิทยาลัยกวางสีในหลักสูตรการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยครุศาสตร์และการเงินยูนนานในหลักสูตรภาษาจีนธุรกิจมหาวิทยาลัยหัวเฉียวฟูเจี้ยน ในหลักสูตรวรรณคดีจีนมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีน เซี่ยงไฮ้ ในหลักสูตรการแพทย์แผนจีน และมหาวิทยาลัยครุศาสตร์ปักกิ่ง ด้านบริหารธุรกิจ ฯลฯ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังเผยแพร่การจัดการเรียนการสอนด้านภาษาจีนสู่นักเรียนระดับมัธยมโดยร่วมมือกับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการเรียนการสอนภาษาจีน โดยสนับสนุนทุนการศึกษาด้านภาษาจีน การช่วยเหลือเรื่องครูสอนภาษาจีน หนังสือ ตำราและโครงการพิเศษเข้าศึกษาต่อในสาขาภาษาจีนของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (กองบรรณาธิการ. 2554 : ออนไลน์)

ช่วงปลายปีการศึกษา 2550 คณะศิลปศาสตร์ได้พัฒนาหลักสูตรขึ้นใหม่อีก1 หลักสูตรคือหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ซึ่งเปิดรับนักศึกษาในภาคการศึกษาที่1/2551 ในปีการศึกษา 2551 คณะศิลปศาสตร์ รับนักศึกษาโครงการแลกเปลี่ยนจากสาธารณรัฐประชาชนจีนจำนวน201 คน ซึ่งมาศึกษาในสาขาวิชาการท่องเที่ยว สาขาวิชาภาษาไทยและสาขาวิชาภาษาจีน อีกทั้งคณะศิลปศาสตร์ยังได้พัฒนาหลักสูตรขึ้นใหม่อีก๒ หลักสูตรคือ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจีนศึกษา และหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสาร

ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง (วรทัศน์ เกษทอง และคณะ. 2554 : ออนไลน์)

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาจีนกับมหาวิทยาลัยในจีน 44 แห่ง และในจำนวนนี้ กว่า 10 แห่ง เช่น มหาวิทยาลัยเศรษฐศาสตร์และการค้ายูนนาน มหาวิทยาลัยครุศาสตร์กวางสี มหาวิทยาลัยกวางสี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวที่ประเทศจีน ได้ร่วมมือกันจัดทำหลักสูตร จัดทำสื่อการสอน รวมทั้งแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษาระหว่างกัน โดยมีนักศึกษาจีนมาเรียนที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติปีละ 300 คน เป็นเวลา 1-2 ปีและมหาวิทยาลัยส่งนักศึกษาไปเรียนในมหาวิทยาลัยในประเทศจีนตอนอยู่ชั้นปีที่ 3 เป็นเวลา 1 ปีขณะเดียวกันยังได้ทำวิจัยเกี่ยวกับจีนศึกษา” โดยจัดทุนสนับสนุนปีละ 5 ล้านบาท และจัดทำฐานข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์จีนในไทย ช่วง 12 ปี ขณะนี้จัดทำเสร็จแล้ว 100 ล้านหน้า และได้จัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สถาบันธุรกิจไทย-จีนภัฏฉัน สถาบันไทย-จีนศึกษาศูนย์แจ้ง วิทยาเพื่อเผยแพร่ความรู้และงานวิจัยด้านภาษา และวัฒนธรรมจีนออกสู่สังคม (ธรรมรัช กิจฉลอง. 2554 : ออนไลน์)

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นมหาวิทยาลัยที่ถือว่าได้มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในจีนเป็นแห่งแรกในเมืองไทย ปัจจุบันมีหลักสูตรที่เกื้อหนุนร่วมมือกันหลายหลักสูตร การที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเกิดขึ้นจากความร่วมมือของคนจีน โพนทะเลในเมืองไทยและอยู่ในกำกับดูแลของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ทำให้มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีลักษณะการเรียนการสอนที่มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในเมืองจีนหลายแห่ง ปัจจุบันมีความร่วมมือกับทั้งมหาวิทยาลัยในเมืองจีน และในประเทศได้วันทั้งหมด 44 แห่ง ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยในจีน 8 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง มหาวิทยาลัยปักกิ่ง มหาวิทยาลัยจีหนาน มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้ มหาวิทยาลัยฉิงตู มหาวิทยาลัยหรือศูนย์ฯ เช่น มหาวิทยาลัยแพทย์ฯ ฉะนั้นมหาวิทยาลัย แพทย์แผนจีนกวางสี และมหาวิทยาลัยหัวเฉียว (โรงเรียนสอนภาษาเกาหลี จีน ญี่ปุ่น 2549 : ออนไลน์)

จากข้อความข้างบนที่กล่าวมาเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีแผนพัฒนาความเข้มแข็งด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนด้านภาษาจีนสู่มหาวิทยาลัยด้านจีนศึกษาของอาเซียน ซึ่งมีความร่วมมือในโครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนระหว่างมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติกับมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อให้นักศึกษานำมาใช้ในการสื่อสารในวิชาชีพอย่างมั่นใจเรียนรู้รับใช้สังคมและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยจีนมากยิ่งขึ้น

การค้นคว้าวิจัยในเบื้องต้น ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและแสดงให้เห็นความหมายของอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ของชาวจีนในประเทศไทย

สภาพสังคมไทยอดีตและปัจจุบันที่ชาวจีนเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ตลอดจนโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไทย-จีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

เอกสารและแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอัตลักษณ์พบว่า มีผู้ศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ที่น่าสนใจ โดยเป็นการศึกษาอัตลักษณ์ของคนเฉพาะกลุ่ม และเครื่องใช้ไม่สอยของกลุ่มชน เช่น ชาวล้านนา เรือนพื้นบ้าน เป็นต้น เอกสารต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทำให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจเบื้องต้นที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย ดังนั้น เอกสารเหล่านี้จึงเป็นประโยชน์สำคัญในการทำความเข้าใจเบื้องต้น ตลอดจนเป็นแนวทางที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ศึกษาวิจัยต่อไป

2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์

ศุภัญญา เชาวน์ าทิพย์(2549) ศึกษาวิจัย เรื่อง “ อัตลักษณ์ของชาวล้านนาที่ปรากฏในนวนิยายของมาลา คำจันทร์” ผลการศึกษาได้พบว่า นวนิยายของมาลา คำจันทร์ เป็นงานเขียนที่แสดงลักษณะชัดเจนของท้องถิ่นล้านนา ซึ่งมีอัตลักษณ์ของชาวล้านนาปรากฏ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านค่านิยมการสักหมึกดำ ด้านความเชื่อ ได้แก่ ความเชื่อเรื่องผี ความเชื่อเรื่องขวัญ ความเชื่อเรื่องจารีต ต้องห้ามหรือขีด และความเชื่อเรื่องการไหว้พระธาตุปีเกิด ด้านประเพณี ได้แก่ ประเพณีเกี่ยวกับศาสนา ประเพณีเกี่ยวกับเทศกาล ประเพณีเกี่ยวกับสังคม และประเพณีส่วนบุคคล ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ได้แก่ การใช้ดนตรีในชีวิตประจำวัน การเลือกคู่ครอง การแต่งงาน อาหาร และที่อยู่อาศัย ด้านวรรณกรรม ได้แก่ วรรณกรรมมุขปาฐะและลักษณะตัวอักษร โดยผู้เขียนมีกลวิธีการนำเสนออัตลักษณ์ของชาวล้านนาในด้านต่าง ๆ ผ่านมุมมองของผู้เขียน ผ่านตัวละคร ผ่านบทสนทนา ผ่านฉาก และผ่านภาษาล้านนา

ฐิติยา ภักดีสุวรรณ(2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง “อัตลักษณ์แห่งเรือนพื้นถิ่นอีสานสู่แนวทาง การออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย” จุดประสงค์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ เพื่อศึกษาแนวความคิดการออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทที่อยู่อาศัยของชาวจีน โดยกำหนดกรอบการศึกษาจำเพาะเรื่องพื้นถิ่นอีสานในจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ หมู่บ้านคันธาร์ ตำบลคันธาร์ อำเภอกันทรวิชัย หมู่บ้านหนองเขื่อนช้าง ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง ตำบลหนองซอน อำเภอเชียงยืน และ หมู่บ้านห้วยหิน ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก ที่ปลูกสร้างตามวิถีการดำรงชีวิตและจิตวิญญาณ

ของชาวอีสานก่อเกิดอัตลักษณ์อันมีความหมายตามครรลองของคนอีสานสืบทอดมายังคนรุ่นหลัง ซึ่งปัจจุบันหลงเหลือจำนวนน้อยที่จะคงความเป็นอีสาน โดยแท้ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมทำให้เรือนพื้นถิ่นอีสานนั้นกำลังจะถูกรื้อถอนโดยปราศจากความเข้าใจในคุณค่าของภูมิปัญญาแห่งตน วัตถุประสงค์สำคัญของการศึกษา เน้นศึกษาประเด็นเรื่อง การศึกษาการตั้งถิ่นบ้านเรือน รูปแบบทางสถาปัตยกรรม ภูมิปัญญาสร้างสรรค์ของชาวบ้านคติความเชื่อและประเพณีวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการใช้สอยที่วางในเรือนพื้นถิ่นอีสานรวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับบ้านเรือนตามปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนไปในกระแสปัจจุบัน

พิสุทธิณี บัวทรัพย์ (2551) ศึกษาวิจัย เรื่อง “การขยายเครือข่ายและเสริมสร้างอัตลักษณ์กลุ่มวัฒนธรรมย่อยปาร์ตี้คนตรีนอกกระแส ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มปาร์ตี้คนตรีนอกกระแสได้ใช้พื้นที่และบริการภายในเว็บไซต์ myspace.com เพื่อเพิ่มจำนวนสมาชิกในกลุ่ม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม กระจายข่าวสารภายในกลุ่ม โดยคุณลักษณะของสื่อสมัยใหม่ของเว็บไซต์ myspace.com ที่ผู้ใช้สามารถปรับแต่งเนื้อหาบนหน้า profile ทำให้ได้ตรงกลุ่มเป้าหมายและกระจายข่าวสารได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังสามารถสร้างเครือข่ายในเชิงธุรกิจทั้งในประเทศและนอกประเทศ กลุ่มสมาชิกยังได้ใช้บริการตกแต่งพื้นที่หน้า profile ในการแสดงออกถึงอัตลักษณ์เฉพาะตนที่สามารถอ้างอิงไปยังอัตลักษณ์กลุ่มในชีวิตจริง ซึ่งอัตลักษณ์กลุ่มที่พบบนหน้า profile แสดงออกถึงแนวคิดโพสต์โมเดิร์น ได้หลายประการ ทั้งในแง่อัตลักษณ์ที่หลากหลายและอัตลักษณ์ที่ขัดแย้งกันเองภายในกลุ่มในส่วนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ออนไลน์ไปสู่ความสัมพันธ์ออฟไลน์นั้น กลุ่มสมาชิกได้ใช้บริการและพื้นที่ภายในเว็บไซต์ myspace.com ในการปฏิสัมพันธ์กัน โดยมีความสนใจร่วมกันทางด้านคนตรีนอกกระแสเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงไปสู่การติดต่อกันทางสื่ออื่น และพบปะกันในชีวิตจริงในที่สุด

วิมลรัตน์ ทวีสิทธิ์ (2546) ศึกษาวิจัย เรื่อง “การปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ความเป็นเงินของชาวไทยเชื้อสายจีนในบริบทขององค์กรประชาสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์จีน : ศึกษากรณีองค์กรในจังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า จากอดีตจนถึงปัจจุบันองค์กรประชาสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์จีนในจังหวัดอุบลราชธานีมีลักษณะแตกต่างกันในรายละเอียดของแต่ละองค์กร แต่มีเป้าหมายดำเนินการไปสู่วัตถุประสงค์อันเดียวกัน คือนอกเหนือจากการทำหน้าที่เป็นองค์กรการกุศลเพื่อตอบสนองความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้ยากไร้แล้วองค์กรเหล่านี้ยังมีส่วนช่วยในการธำรงอัตลักษณ์ความเป็นเงิน อีกทั้งยังส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ความเป็นเงินของกลุ่มชาติพันธุ์เชื้อสายจีนในจังหวัดอุบลราชธานีด้วย ทั้งนี้เนื่องจากอิทธิพลของกระแสความเปลี่ยนแปลงด้วยวาทกรรมการพัฒนาและความผันแปรของสังคม เศรษฐกิจและการเมืองในแต่ละยุคสมัย ประกอบกับเกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมพื้นถิ่นของเมืองดอกบัวงามแห่งภาคอีสานนี้ด้วย

มณฑกานติ ชีรนนทวัฒน์(2544 : ก) ศึกษาวิจัยเรื่อง “หน้าที่และอัตลักษณ์ของเพลงละครโทรทัศน์ที่ออกอากาศช่วงหลังภาคค่ำในปี พ.ศ.2547” ผลการวิจัยพบว่าเพลงละครโทรทัศน์มีหน้าที่เล่าเรื่องเพื่อสื่อความหมายถึงเนื้อหาของละครโทรทัศน์และช่วยเสริมสร้างอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร และช่วยเสริมให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องราวของละครและเป็นการประชาสัมพันธ์ละครทำให้ผู้ชมรู้สึกอยากดูละครมากขึ้น อัตลักษณ์ของเพลงละครโทรทัศน์ได้แก่ เพลงละครโทรทัศน์มีการเล่าเรื่องที่สื่อความหมายถึงเนื้อหา และเรื่องราวของละครโทรทัศน์ทั้งที่เป็ความหมายเปิดเผยและความหมายแฝงเร้น ทำนองจังหวะและอารมณ์ของเพลงละครโทรทัศน์จะสัมพันธ์กับอารมณ์โดยรวมของละครโทรทัศน์

จากงานวิจัยข้างต้นที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ที่พบในงานวิจัยดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเรื่อง “อัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ”

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย

ฉรงค์ พ่วงพิศ (2514) ศึกษาวิจัยเรื่อง “นโยบายเกี่ยวกับการศึกษาของคนจีนในประเทศไทย ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว” มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์นโยบายเกี่ยวกับการศึกษาของคนจีนในประเทศไทย ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวว่าเป็นประการใด ทั้งนี้ โดยอาศัยวิธีการวิจัยทางประวัติศาสตร์ จากเอกสารการค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง หนังสือพิมพ์และวัสดุพิมพ์ต่าง ๆ ที่ได้รับการตรวจสอบว่าถูกต้องแล้ว การวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษาของคนจีนในประเทศไทยในสมัยนี้ ปรากฏว่ามีจุดมุ่งหมายอยู่ 2 ประการ คือ เพื่อควบคุมโรงเรียนจีนและเพื่อการสร้างผสมกลมกลืน (assimilation) นักเรียนจีน เนื่องจากได้ปรากฏว่ามีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนจีนในประเทศไทย เพื่อโฆษณาชวนเชื่อลัทธิชาตินิยมจีนการปกครองแบบสาธารณรัฐ (Republic) และลัทธิคอมมิวนิสต์เข้าไปในโรงเรียนจีน รัฐบาลไทยจึงต้องใช้มาตรการทางการศึกษาเข้าป้องกันนักเรียนในโรงเรียนเหล่านี้มิให้หลงเชื่อต่อการโฆษณาชวนเชื่อทางการเมืองเหล่านี้เพื่อความมั่นคงของประเทศไทย

ปานหทัย ศรีสุรา (2548) ศึกษาวิจัยเรื่อง “นโยบายการจัดการศึกษาโรงเรียนราษฎร์ในประเทศไทย (พ.ศ. 2431-2479)” จากการศึกษาพบว่า การศึกษาของไทยก่อนรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นการศึกษาที่ไม่มีแบบแผน โดยไปศึกษากับพระที่วัด ต่อมาใน พ.ศ. 2428 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงได้มีการจัดตั้งโรงเรียนที่ทำการสอนเหมือนอย่างในปัจจุบัน และโปรดเกล้าฯ ให้การศึกษาธิการออกประกาศกำหนดกาสอบ

ไว้เพื่อให้เด็กมีความรู้ได้มาตรฐานที่เท่ากัน เมื่อการศึกษาขยายตัวมากขึ้นจึงทำให้มีการจัดตั้งโรงเรียน โดยราษฎรที่เรียกว่าโรงเรียนราษฎรซึ่งมีทั้งของชาวตะวันตก ชาวไทย และชาวจีน โดยในการจัดตั้งนี้ ก็มีจุดประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป สำหรับพวกมิชชันนารีมีจุดประสงค์ที่จะมาเผยแพร่มความเชื่อทางคริสตศาสนา ส่วนชาวไทยเพื่อช่วยรัฐบาลอบรมสั่งสอนเด็กให้ได้รับความรู้เพื่อไปประกอบอาชีพและเป็นอนุสรณ์ของบุคคลที่ได้ก่อตั้ง ส่วนชาวจีน เพื่ออบรมสั่งสอนวิชาชีพ สืบทอดวัฒนธรรมทางด้านภาษาและเพื่อรักษาวัฒนธรรมจีนไว้ ในหมู่ลูกหลานจีนที่อพยพมาอยู่ในประเทศไทย

พลกุล อังกินันท์(2514) ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของชาวจีนในประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาค้นคว้าบทบาทและความเคลื่อนไหวของชาวจีนในประเทศไทยในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และนโยบายของทางการไทยในการควบคุมดูแลชาวจีน การศึกษาค้นคว้าใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยการใช้เอกสารสำคัญในยุคนั้นเป็นหลัก รวมทั้งวารสารและหนังสือที่ตีพิมพ์แล้ว ผลการวิจัยพบว่าบทบาทสำคัญของชาวจีนในยุคนั้นมี ๓ ประการ คือ บทบาททางด้านสมาคมลับอันยังี บทบาทในการเข้าเป็นคนในบังคับของมหาอำนาจตะวันตกบทบาทในการเรียกร้องที่จะตั้งสโมสรการค้าและบทบาทในการนัดหยุดงานของชาวจีนในกรุงเทพฯ ฯ บทบาทสำคัญของชาวจีนเหล่านี้ ประกอบไปด้วยความเคลื่อนไหวทางระบบเศรษฐกิจสังคม ตลอดจนการเมือง บทบาทของชาวจีนสองประการแรก เป็นบทบาทที่ก่อตัวขึ้นมาตั้งแต่ในรัชกาลก่อนหน้านั้น แล้วสืบต่อมาจนถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับบทบาทสองประการหวังเป็นบทบาทที่เกิดขึ้นใหม่ในรัชกาลนี้ โดยมีผลมาจากการโฆษณาชวนเชื่อทางการเมือง และความรู้สึกทางด้านชาตินิยมจีน จากคณะปฏิวัติและรัฐบาลจีน ซึ่งนอกจากจะเผยแพร่หลักการดังกล่าวแล้ว ยังให้การสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่ชาวจีนในประเทศไทยด้วย ตลอดเวลาที่ชาวจีนมีความเคลื่อนไหวดังกล่าว รัฐบาลไทยวิตกกังวลมาก จึงพยายามใช้วิธีการต่าง ๆ ควบคุมชาวจีนให้อยู่ในความสงบ เพราะเห็นว่าทางที่ดีที่สุด ควรจะได้แก่การผูกน้าใจชาวจีนให้คงจงรักภักดีต่อประเทศไทยนโยบายผูกน้าใจชาวจีนดังกล่าวนับเป็นพระบรมราโชบายที่สำคัญที่สุดในการปกครองชาวจีนในประเทศไทยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

จากการศึกษาประวัติศาสตร์ชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทยสรุปได้ว่า ชาวจีนอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซันและราชวงศ์ถังจนถึงปัจจุบัน ลักษณะนิสัยของชาวจีนเป็นคนที่มีแสวงหาความรู้ โดยอบรมสั่งสอนลูกหลานชาวจีนให้เห็นความสำคัญของการศึกษา มีการจัดตั้งโรงเรียนเพื่อให้ลูกหลานมีโอกาสได้เรียนหนังสือ อีกทั้งรัฐบาลไทยได้เปิดโอกาสให้ชาวจีนได้มีโอกาสได้เรียนหนังสือเท่าเทียมกับชาวไทย

2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

อาทร ชนเห็นชอบ (2529) ศึกษาวิจัย เรื่อง “สรุปรายงานและประเมินผลโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไทย-เกาหลี” พิจารณาเห็นว่า โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไทย-เกาหลีนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนางานกิจการนิสิตนักศึกษาของประเทศไทย โดยเฉพาะในด้านกิจกรรมนักศึกษาด้านอาสาพัฒนาชนบท โดยจะสามารถนำเอารูปแบบของการพัฒนาชนบทของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ตลอดจนความรู้และประสบการณ์อื่น ๆ ที่ได้รับมาประยุกต์กับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาและการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต รวมทั้งจะได้อีกได้เผยแพร่และแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ระหว่างประเทศทั้งสองอีกด้วย

วรากร เพ็ญศรีนุกร (2549) ศึกษาวิจัย เรื่อง “การสื่อสารต่างวัฒนธรรมของนักศึกษาไทยโครงการเวิร์ค แอนด์ แทรเวล ยู.เอส.เอ” ผลการวิจัยพบว่า 1. การสื่อสารส่วนใหม่เป็นการสื่อสารระดับบุคคลระหว่างนักศึกษาไทยด้วยกันเองในบริบทการใช้ชีวิตประจำวัน ในขณะที่บริบททำงานมีการสื่อสารกับชาวต่างชาติมากขึ้นตามลักษณะงาน 2. ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการสื่อสารของนักศึกษาไทยในวัฒนธรรมใหม่มีไม่มากนัก ได้แก่ ภาษาที่ใช้ในบริบทการทำงาน ความคิดเห็น ไม่ตรงกันกับเพื่อนร่วมงานชาวต่างชาติ ความคาดหวังก่อนเข้าร่วมโครงการสูงกว่าสภาพความเป็นจริง และทัศนคติในทางลบต่อเพื่อนร่วมงานบางเชื้อชาติ ฯลฯ แต่ทั้งนี้พบว่า การนิยมเกาะกลุ่มกันระหว่างคนไทยด้วยกันและการไม่เปิดตัวเข้าหาเพื่อนต่างชาติใหม่ ๆ อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของโครงการฯ. ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารต่างวัฒนธรรมของนักศึกษา คือ บุคลิกและลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษา ภูมิหลังทางครอบครัวและประสบการณ์ของนักศึกษา ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมการทำงานของสังคมอเมริกัน สภาพและลักษณะการทำงานของนักศึกษาที่แตกต่างกัน ลักษณะการรวมกลุ่มของนักศึกษากฎระเบียบและนโยบายของโครงการ ลักษณะการจัดห้องพัก ฯลฯ

จากการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษาโครงการแลกเปลี่ยนเรียนในต่างประเทศ ยังรักษาอัตลักษณ์ของตนด้วยการปฏิบัติตามวัฒนธรรม ประเพณีและค่านิยมที่สืบทอดกันมาอย่างมั่นคง ทั้งที่อาศัยอยู่ในสังคมใหม่แล้วก็ตาม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้เห็นความหมายและลักษณะของอัตลักษณ์ประวัติศาสตร์ของชาวจีนในประเทศไทยสภาพสังคมไทยอดีตและปัจจุบันที่ชาวจีนเข้ามาศึกษาในประเทศไทยและเมื่อประเทศไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศจีนเมื่อ พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา ก็เริ่มมีโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาจีน-ไทย และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเปิดโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไทย-จีน ตลอดจนถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนนักศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์

ชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย ซึ่งพบว่ายังไม่มีผู้ศึกษาวิจัยเรื่อง“อัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ” ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวและทำเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวไปทั้งหมดมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป

